

Logaške ●●●●●

Glasiło obćine Logatec, 15. oktober 2004, letnik XXXV, št. 10

- ❖ **Kako smo volili?**
- ❖ **Podeljeni občinski priznanji**
- ❖ **Temeljni kamen za "Sončni log"**
- ❖ **Viljemu Putiku v spomin**
- ❖ **Vzcvetel je Regratov venec**
- ❖ **Pouk glasbe v novih prostorih**
- ❖ **Na Vrhu 110 let šole**
- ❖ **Od Rovt do Kompostele**
- ❖ **S kolesi prek Dolomitov**

Kaj stavka, kaj volitve – da le imamo mleko z manjšo vsebnostjo maščob!

No, stavka novinarjev je bila pravočasna, kolikor je lahko le mogla biti, tako jim ni bilo treba poročati ne o zmagovalcih ne o poražencih letošnjih parlamentarnih volitev.

Volitve pa so kljub stavki vendarle bile, in to pot, kot pravijo s tektonskimi premiki kljub umirjeni kampaniji, ki se je razkazovala le z orglicami, z avtobusi, s traktorji, s karavano avtomobilov, s sajenjem drevja, z ribolovom v zalivu...

Podatki pa kažejo, da je to pot prepričljivo zmagala SDS, bolj razpoznavna kot Janševa stranka, ki ji dosedanji premier, ki mu je volilna sreča obrnila hrbet, sicer napoveduje, da se bo stopila, kakor hitro bo iz sence stopila na sonce. Joj, joj, joj!

Zanesljivo pa so se že stopila pričakovanja volilcev Desusa, teh je nekaj okoli 450 tisoč(!), kakor hitro so jim razložili, da ni pogojev za septembrsko povišanje pokojnin. Pokojnine rastejo lahko le z rastjo plač! In glej ga, šmenta! Od januarja do julija letos je bila rast plač, v primerjavi z lanskim obdobjem – 2,8%, pokojnine pa so se zvišale za 3,6%!? Matematika je od nekdaj veljala za eksaktno (natančno!) vedo. Ne ve se sicer, po kakšnih eksaktnih matematičnih obrazcih so izračunali prej navedeni dvig plač, za izračun dviga pokojnin pa so prav gotovo uporabili posebno zvrst matematike, ki je doumljiva samo onim iz upravnega odbora ZPIZ. Oni sami so februarja letos »uskladili« pokojnine večini upokojencev za 2,6% (nekaterim za 3,2%), čemur se je po domače reklo: pokojnine so se februarja večinoma povišale za 2,6. – A ne, tako po domače pa ne gre, si mislijo spizovci. Namreč, to preprosto matematiko si vtaknite v... in sprejmite matematični izračun visokocenjenega upravnega odbora SPIZ, njim so se namreč izračunali dvigi pokojnin v tem času za 3,6%. Neverjetno bistri morajo biti računarji, da se jim matematični aksiomi tako preprosto izidejo: 2,6% je enako 3,6%. Na vsak način, dober poduk našim makro in mikro ekonomistom!

Pa kaj bi samo tarnali, povejmo tudi kaj vzpodbudnega, denimo, napotek šolskega ministra Gabra, da se naj deli učencem mleko z manjšo vsebnostjo maščob, ker je to še edino, kar manjka učencem, da bodo uspešnejši in ubogljivejši.

Urednik

Dober dan – gospod župan!

Dograditev šole gre proti koncu

Rekonstrukcijska dela – gradbena in obrtniška – na šoli Tabor gre do koncu. Sredi novembra bo vse nared. Upajoč na uspešnost ponovnega razpisa za opremo, bo lahko vse nared do srede novembra. Tedaj naj bi novi prostori bili pouku na voljo; tako bo presežena prostorska utesnitev na tej šoli v prid boljšemu in uspešnejšemu delu.

Župan Janez Nagode.

Kalce varnejše za pešce

Dolgo je trajalo, vendar se je zgodilo, lahko rečemo za prenovo desnega pločnika na Kalcah z vgrajeno potrebno komunalno infrastrukturo, ki je praktično končana. Po dogovoru z Direkcijo RS za ceste bo izveden še levi pločnik – od useka na Pikelcah do avtobusnega postajališča. Na novo bo postavljena tudi varovalna ograja ob prej omenjenem useku. Po vseh končanih delih, predvidoma konec oktobra, se smemo nadejati varnih korakov za pešce, še posebej najmlajših.

Kalce dobivajo nov pločnik.

Foto: F. Brus

Preureditev prostorov v Knjižnici

Knjižnici se sicer ne da zagotoviti razširitve, s preureditvenimi deli pa bo moč z reorganizacijo del poslovanja prenesti nekaj dela iz nadstropja v pritličje. Za gradbena in obrtniška dela v skupni vrednosti 13.500.000 tolarjev so že sklenjene pogodbe z domačimi izvajalci, opremo pa bo z najboljšo ponudbo za 7.500.000 tolarjev dobavila Gonzaga – PRO, d.o.o., iz Nove Gorice. Preureditvena dela bodo končana predvidoma do srede decembra.

Kmalu tudi več Zdravstvenega doma

Računajoč na vzpodbudne odzive glede prijave na razpis Ministrstva za zdravje, lahko pričakujemo, da se bodo v letu 2005 izvedla razšitvena dela logaškega Zdravstvenega doma. Po grobi oceni naj bi pridobitev treh novih ordinacij s spremljevalnimi prostori veljala od 130 do 150 milijonov. Z dodatno zgrajenimi prostori naj bi Zdravstveni dom ustrezal normativom za 15.000 prebivalcev. **Špela Istenič**

Ja, tako smo volili!

V volilnem okraju Cerknica-Logatec je bilo oddanih 14.278 glasov, namenjenih dvajsetim strankam, ki so se po številu glasov razvrstile:

Stranka	Kandidat-ka	Št. glasov %	
1. SDS	Gregor Gomišček	4.383	31,26
2. LDS	Bogdan Urbar	2.887	20,59
3. N.Si	Majda Zupan	1.930	13,77
4. ZLSD	Zvonka Ješelnik	1.280	9,13
5. SLS	Stanislav Brenčič	858	6,12
6. SNS	Tina Štimec	613	4,37
7. ZaPS	Berto Menard	373	2,66
8. AS	Matej Zalar	364	2,60
9. SJN	Dušan Černigoj	317	2,26
10. DeSUS	Martina Kočevnar	312	2,23
11. SMS	Miha Belca	296	2,11
12. ZS	Magdalena Mekina	86	0,61
13. JL	Ines Dulmin	74	0,53
14. GŽS...(4)	Suzana Sobočan	55	0,39
15. SEG	Metka Lebar	44	0,31
16. ZDRUŽENI	Peter Zidar	43	0,31
17. DSS	Rok Cerjanec	28	0,20
18. NS	Vinko Oman	28	0,20
19. SSN	Jošt Svetek	26	0,19
20. SoLS	Marina Verdel	22	0,16

Volilna odbora sredi dela.

Med seboj

Radostno med gasilskimi veterani

Gasilska zveza Logatec in gasilsko društvo Vrh Sv. Treh Kraljev sta 10. septembra pri vrhovskem gasilskem domu organizirala srečanje gasilcev veteranov logaške občine. Srečanja se je udeležilo prek 70 gasilcev in gasilk iz vseh sedmih gasilskih društev v občini in veterani Industrijskega gasilskega društva KLI. Po krajšem nagovoru predsednika domačega društva Antona Kokalja, napitku in okušanju slaščic, ki so jih pripravile tamkajšnje gospodinje ter po »gasilskem« posnetku, so se napotili k farni cerkvi sv. Treh kraljev, od koder je neslo pogled na gorske vršace, po Škofjeloškem hribovju, pa na Javornike in notranjske hribe s Snežnikom.

Farni župnik in žirovski dekan Jože Steržaj jim je razkazal cerkev in jih seznanil z zgodovino cerkvene stavbe in fare. Za tem so krenili v »Kasarno«, znano gostilno v Smrečju.

Ponos gasilstva z Logaškega.

Foto: F. Brus

Po krajšem kulturnem programu recitatorke, »kontrabantarja« in harmonikarja so postregli z odlično večerjo.

Ob poskočnih zvokih harmonike, ob kozarčku rujnega in živahnem gasilskem klepetu je kaj hitro minilo prijetno srečanje gasilskih veteranov.

Ob poskočnih zvokih

France Brus

Za več prizadevanj k skupnim koristim

Med slavnostno sejo občinskega sveta, ko sta bili podeljeni najvišji občinski priznanji Gasiskemu društvu iz Dolenjega Logatca in Tekaškemu smučarskemu klubu Valkarton, je župan Janez Nagode navdušeno govoril o doseženih ciljih in preudarno vzpodbujal k novim izzivom

Na popotovanju, po katerem nas je 17. septembra zvečer resnobno popeljala Renata Gutnik z virtualno vlakovno kompozicijo od enega do drugega konca slovesnosti, smo skozi okno sledili v prijazno urejenem scenskem okolju glasbenim vzdušjem, ki so jih bogatili na moški način pevci Logaškega okteta (zlasti z Ipavčevo Dve utvi), z žensko prefinjeno tankočutnostjo sekstet Adoramus (z vsem, kar je zapel), iz nekoliko pritemnjene stranskosti pa so se oglašali milobni zvoki gosli in citer obetavnih mladih glasbenic iz Glasbene šole. Sredi glasbenih podob je izzvenel praznično vzpodbudni nagovor župana Janeza Nagodeta (težiščne misli iz govora objavljamo posebej), pa priložnostni pozdrav Marka Pisanija, podžupana pobratena Repentabra, ki je spričo novih časov in novih izzivov vabil k nadaljnjemu sodelovanju.

Iz slavnostnega govora župana Janeza Nagodeta

Potem ko je župan pozdravil oba prejemnika občinskih priznanj, visoke goste in še vse druge prisotne, je namenil občanom ob njihovem prazniku nekaj razmislekov.

Trenutki za občinska priznanja

»Praznovanje občinskega praznika je primeren trenutek za pregled prehojene poti zadnjega leta, morda tudi daljšega obdobja. Čas je primeren tudi za javne pohvale posameznikom ali organiziranim skupinam naših prebivalcev, ki so s svojim delom pomembno vplivali na razvoj posameznih skupin, posamezne dejavnosti, dela prebivalstva, in veljajo tudi za dobro promocijo naše občine v slovenskem prostoru pa tudi zunaj naših meja... Prepričan sem, da je v naši občini veliko zaslužnih žena in mož pa tudi organiziranih skupin, ki so veliko prispevali k razvoju in organizaciji celotne skupnosti, poskrbele za rast posameznika ali skupine, poskrbele za promocijo svojega okolja in si občinsko priznanje, ki se podeljuje ob praznovanju občinskega praznika, tudi zaslužijo. Navdaja me občutek, kot da imamo do predlaganja boječ pristop. Vse skupaj opazujemo le iz ozadja, v

senci. Pripravljeni smo veliko kritizirati, zahtevati in negodovati, nismo pripravljeni sprejemati graj in kritike. Če kdo že prejme javno pohvalo, mu znamo v istem trenutku naštetih polno napak in nepravilnosti. Takoj sta tu zavist in ljubosumje...«

Župan med slavnostnim govorom.

Foto: J. Turk

Med doseženimi cilji in novimi izzivi

»Toda; ali se ne zrcali v dogajanju lokalne skupnosti tudi dogajanje v državi, morda celo širše v Evropi?

Slovenija je letos dosegla dolgo zastavljene cilje. Z vstopom v Evropsko unijo in zvezo NATO so zaključene velike zgodbe zadnjih petnajstih let slovenske državne zgodovine, ki se je začela z največjo zgodbo – z osamosvojitvijo in vzpostavitvijo samostojne države. Z vsem tem nam je dana velika priložnost, da na področju družbenega, gospodarskega, kulturnega in socialnega življenja

kot skupnost zagotovimo kar najboljše pogoje za delovanje posameznika, podjetij, javnih institucij in civilne družbe.

Glede na politično klimo v državni politiki, pa se mi postavljajo vprašanja: Ali smo se kot posamezniki, politiki, kot ustanove in kot celotna družba sposobni in predvsem pripravljeni na vsakem koraku zavzemati za udeležanje temeljnih postavk slovenskega nacionalnega interesa? Ali smo v sklopu delovanja Evropske unije sposobni definirati in prioritarno opredeliti področja, ki so za našo državo, za posamezne skupine, področja in posameznike pomembna ali celo nujna? Ali bomo ponovno našli toliko moči in sloge, da bomo podprli gospodarstvo, ga razbremenili? Ali bomo našli moč in sistem za enakomerni razvoj podeželja in kmetijstva, dali večjo podporo kulturi, športu, našli voljo za preoblikovanje šolskega sistema, oblikovali in vodili izobraževanje tudi za potrebe gospodarstva? Ali bomo našli skupna prizadevanja za oblikovanje zdravstvene in socialne politike? Ali bomo našli toliko moči, da se bomo uprli želji po gradnji minaretov in muslimanskih političnih centrov, podprli pa ureditev verskih objektov ustrezne velikosti za vernike islama in drugih verskih skupnosti? Ali volje in želje, da se zaključijo poglavje odpisanih in se energija usmeri v pomembnejše projekte, kot so razvoj regij in pokrajin, podpora okoljskim programom ali dokončna ureditev južne meje...?«

Do novih ciljev tudi prek parlamentarnih volitev

»Če bodo šla prizadevanja k resnično skupnim koristim, sem prepričan, da se bodo lažje, hitreje in predvsem v zadovoljstvo občanov odvijali tudi potrebni projekti na ravni občin. K skupnim

Podelitev občinskih priznanj.

Foto: J. Turk

prizadevanjem smo povabljeni vsi. Prva priložnost se nam ponuja že v nedeljo, 3. oktobra – volitve poslancev in oblikovanje državnega zbora, posredno pa tudi ekipe, ki bo vodila mlado slovensko državo naslednje obdobje.

Najprej bi vas rad pozval, da se volitev udeležite v največjem številu, in drugič, da namenite glas kandidatki ali kandidatu, ki mu zaupate, v katerega verjamete, kandidatu, ki je pripravljen in sposoben dostojno in s polno mero odgovornosti zastopati naše skupne interese za boljše, varnejšo in lepšo prihodnost. Predstavniku, ki pozna potrebe lokalne skupnosti in ki mu je znan način podpore in pomoči.

Občina Logatec se hitro razvija, in potreb, ki jih tako hiter razvoj narekuje, je veliko in jih bo v prihodnje še več. Nujna je rekonstrukcija glavne ceste skozi Dolenji Logatec z navezavo na Rovtarsko cesto, predvsem iz

varnega vidika. Srčno si želimo obnoviti cesto in poskrbeti za varnost pešcev in kolesarjev skozi Martinj hrib proti Lazam. Čaka nas gradnja čistilnih naprav in kanalizacijskih vodov v Logatcu, Rovtah, Hotedršici, Lazah in Jakovici. Po prenovi kliče Narodni dom, nujna je širitev Zdravstvenega doma; ob vse številnejšem prebivalstvu, predvsem spričo mladih družin, bo potrebna nova osnova šola, nov vrtec. Do danes nam je nekaj takih projektov uspelo realizirati ob velikem prizadevanju poslanca, zlasti z zagotovitvijo sofinanciranja iz državnega proračuna. Podobno si želimo tudi z naštetimi projekti. Vsi srčno želimo, da bi imel Logatec tudi v prihodnje svojega predstavnika v državnem zboru, in prepričan sem, da nam bo to tudi s skupnimi močmi uspelo,« je župan, kot se spodobi za tako priložnost, optimistično sklenil svoje predpraznične misli.

Osrednji dogodki pa so bili na tem večernem popotovanju namenjeni podelitvi najvišjih občinskih priznanj – »Spominskih plaket z znakom«, ki sta ju prejela Gasilsko društvo Dolenji Logatec za 125-letno uspešno delo na področju operativnega in izobraževalnega dela – na predlog gasilske zveze Logatec, in Tekaško smučarski klub Valkarton Logatec za uspešno 15-letno delo z mladimi na področju športa in za dosežene uspehe kot najuspešnejši tekaški smučarski klub klub v Sloveniji – na predlog župana Janeza Nagodeta. Za Gasilsko društvo je plaketo prevzel njegov predsednik Bernard Jereb, v imenu Tekaško smučarskega kluba pa predsednik Peter Oblak.

Zdravica občinskemu prazniku in vsem ljudem dobre se je zatem v Prešernovi dvorani družila z dobrosrčno zgovornostjo.

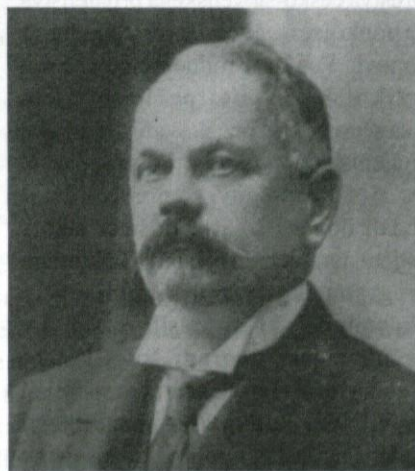
Marcel Štefančič

Viljema Putika ne gre pozabiti

Turistično društvo Lanski vrh oživilo spomin na človeka, o katerem je zgodovina Notranjske premalo povedala in zapisala

Turistično društvo Lanski vrh iz laz je pritisnilo v okvir praznovanja letošnjega občinskega praznika svojstven pečat. Namreč, 18. septembra je organiziralo kulturno in družabno prireditev, posvečeno odkritju spominske plošče Viljemu Putiku (1856-1929), krasoslovcu češkega rodu, na Podružnični osnovni šoli v Lazah. Odkritja obeležja so se med drugim udeležili tudi češki gostje, še posebej so bili Lažani počaščeni z obiskom Tomaša Szunyoge, češkega veleposlanika v Sloveniji, ki se je v svojem nagovoru dotaknil tudi zgodovinske podobe Viljema Putika in njegove zapuščine. Od župana občine Logatec, Janeza Nagodeta, je prejel v spomin na Notranjsko idrijsko čipko, dopoldne pa si je v spremstvu strokovnega vodstva jamarjev in skupaj s tujimi in domačimi gosti dogodka Pod stenami ogledal Putikove štirne; obiskal pa je tudi Skedneno jamo.

Viljema Putika se v teh naših krajih zagotovo ne more - tako v živo - spomniti nihče več. Znameniti raziskovalec krasa, po rodu Čeh, rojen leta 1856, je namreč umrl že davnega 1929. leta. Svojo življenjsko pot je začel

Viljem Putik.

(nadaljevanje na naslednji strani)

v Popovkah na Češkem, sklenil pa v Ljubljani.

V začetku osemdesetih let 19. stoletja ga je službena pot kot gozdarja in hkrati izjemnega tehničnega risarja ter geometra zanesla na Notranjsko. Prišel je z nalogo, da osuši kraška polja ali vsaj zmanjša poplave ondod. A se potem, ko je bil njegov strokovni projekt zaključen, od teh krajev ni poslovil. Pritegnila ga je notranjska dežela, da je postal in ostal izjemen krasoslovec, vrhunski naravoslovec, gozdar sodobnih načel in hkrati jamar ter fotograf, ne nazadnje tudi učitelj in mentor.

Njegova melioracijska dela so mu prinesla inženirsko slavo. – Pod stenami na obrobju Planinskega polja, tam, kjer ponikne Unica, še danes stojijo tako imenovane Putikove štirne, ki so bile že pred leti proglašene za slovenski tehniški spomenik.

Leta 1910 je bil eden izmed pobudnikov za ustanovitev Društva za raziskovanje jam Ljubljana in se na tem področju zapisal v zgodovino Notranjske z velikimi črkami.

Viljem Putik je imel v letih službovanja na Notranjskem, v Lovrencovi hiši v Lazah najeto sobo, od koder se je podajal na svoje delovne in druge poti. V Ljubljano se je preselil, ko se je poročil, in tam ostal za zmeraj.

Ob odkritju spominske plošče je življenje in delo Viljema Putika predstavil Matjaž Puc, predstavnik slovenskega veleposlaništva na Češkem, o češko-slovenskih stikih in pomenu Viljema Putika v njih pa sta spregovorila Jiří Matyašček, predsednik Društva češko-slovenskega prijateljstva in upokojeni učitelj Josef Strecha iz Popovk, Putikove rodne vasi, ki se je z veliko mero potrpežljivosti in natančnosti lotil raziskovanja Putikove življenjske poti in bil pri tem uspešen.

K prireditvi so prisrčen delež dodali domači šolarji, in sicer tako s petjem, igranjem in plesom v kulturnem programu kot v obliki zapisov in likovnih del, ki so krasili razstavo v večnamenski dvorani šole, katere vsebina je bila posvečena tako spominu na Viljema Putika kot raznolikosti podob Planinskega polja in tukajšnjemu kraškemu podzemlju. V sončno sobotno popoldne so prijetno zazvenele

Slovesnost so razživelij najmlajši.

Foto: J. Turk

vesele viže okteta Pa kol'k'r tol'k', ansambel bratov Štrukelj pa je goste spremljal še tudi potem, ko se je kulturni del dogajanja prevesil v družabnega.

Člani Turističnega društva Lanski vrh so tako uspešno zaokrožili dogodek, ki bo ostal pri organizatorjih

še posebej svetlo zapisan tako zaradi mednarodne udeležbe povabljenih gostov kot velikodušne pomoči sponzorjev in – naj zveni še tako banalno – svetlo bo zapisan tudi zaradi čudovito sončnega popoldneva, ki je botrovalo temu dogodku.

Vanda Lavrič

Napovednik prireditev

Četrtek, 21. oktobra, ob 20. uri v Narodnem domu BURKA O JEZIČNEM DOHTARJU – Prva predstava gledališkega abonmaja v sezoni 2004/2005.

Gostuje Špateater. Vstopnice za izven bodo na voljo teden pred predstavo v Turistični pisarni in v DZS (pri banki) ter uro pred predstavo pri blagajni Narodnega doma.

Cena vstopnice je 2.200 SIT.

Org. in info: JSKD OI Logatec in Občina Logatec, tel.: 01 7590 610 ali 01 7590 608

Nedelja, 7. novembra, ob 15. uri v Domu krajanov v Rovtah »TUKAJ SEM, POŠLJI MENE« – Dobrodelni koncert.

Org. in info: Župnijska Karitas Rovte, tel.: 040 522 140

V programu lahko pride do spremembe.

Prosimo za razumevanje.

Podatke zbrala Občina Logatec, Tržaška cesta 15, 1370 Logatec, tel.: 01/ 7590 608.

Podeljeni najvišji občinski priznanji za leto 2004

Ob letošnjem občinskem prazniku 20. septembra, sta bili po odločitvi občinskega sveta podeljeni dve plaketi z znakom Občine Logatec. Za 125-letno uspešno delo na področju operativnega in izobraževalnega dela jo je prejelo Gasilsko društvo Dolnji Logatec, za uspešno 15-letno delo z mladimi na področju športa in za dosežene odlične uspehe kot najuspešnejši tekaški smučarski klub v Sloveniji pa Tekoški smučarski klub Valkarton.

Povzemamo utemeljitev priznanj

Gasilsko društvo Dolnji Logatec je kot naše najstarejše gasilsko društvo lani praznovalo 125-letnico uspešnega delovanja. Leta 1877, leto dni po katastrofalnem požaru, ki je upepel 176 hiš in gospodarskih poslopj in tri cerkve, je bila ustanovljena Požarna straža in leto zatem tudi registrirana na tedanjem Logaškem okrajnem glavarstvu. Prva shramba gasilskega orodja je bila na Brodu 25 (hiša Draga Tršarja), 1889 pa se je pričela gradnja novega orodišča, kjer danes stoji gasilski dom na Čevici.

Bernard Jereb, predsednik Gasilskega društva Dolnji Logatec:

»Ob prejemu tega najvišjega občinskega priznanja v čudovitem vzdušju čutim v sebi nepopisno zadovoljstvo, ki ga delim z vsemi našimi gasilci in vsemi, ki naša prizadevanja tudi podpirajo. Priznanje, za

katerega bomo gasilci hvaležni občini, razumem tudi kot svojevrstno plačilo za trud vseh generacij; prevsem pa je pomembno, da je naše delo opazno. Ta pozornost občine bo gotovo vzpodbudila sedanje in prihodnje generacije še k poglobljenemu delu za varnost naših ljudi. Na vsak način bo priznanje velik zagon za naprej.«

Gasilsko društvo poleg svoje temeljne naloge, ki jo je z gledno opravilo tudi ob velikih požarih v KLI Logatec, pa zunaj logaške občine (Liko Verd, lanski gozdni požar na Krasu, šola v Borovnici) pomaga ob naravnih nesrečah: poplaval, neurjih, žledu, in že več kot 20 let skrbi za razvoz pitne vode občanom v sušnih obdobjih. Društvo skrbi za raznoliko strokovno izobraževanje in usposabljanje svojih članov. Že desetletje društvo mesečno pripravlja gasilske vaje svojih članov, izvaja pa tudi zahtevnejše vaje in usposabljanja, kot, denimo, gasilski rejli.

Iz utemeljitve Občinske gasilske zveze Logatec se da razbrati tudi, da je društvo tekmovalno zelo uspešno. Že 1967. je pionirska desetina osvojila 2. mesto na republiškem tekmovanju, 1980. in 1992. pa sta mladinski desetini prejeli zlati tekmovalni znak. V društvu je tudi več sodnikov gasilskih in gasilskošportnih disciplin. V letu 1980 je društvo v posebni skrbi za podmladek spodbudilo srečanje mladih gasilcev logaške občine, ki je postalo tradicionalno. V oktobru, mesecu požarne varnosti, vsako leto z osnovno šolo in VVZ Kurirček pripravlja vzgojne prireditve. Poleg tega

društvo skrbi za svoj gasilski dom, ki ga je skozi stoletje in četrt večkrat preuredilo in razširilo. Seveda, društvo redno poskrbi za družabnostne dogodke, kakršen je tradicionalna gasilska veselica in sodeluje pri drugih javnih prireditvah.

Tekaški smučarski klub Valkarton že 15. leto uspešno združuje vrsto mladih v aktivnem športnem udejstvovanju - teku na smučeh in tako tudi vzdržuje smučarsko tradicijo Logatca z okolico. V letih uspešnega delovanja je v svoje delo in aktivnosti vključeval vrsto mladih, njihove starše in prijatelje. Vsako leto organizira vrsto tekmovanj po smučinah okrog Logatca in tudi skrbi za pripravo in vzdrževanje tekaških prog. S svojimi člani je klub v različnih kategorijah dosegel mnoge, tudi mednarodne uspehe.

V zadnjem obdobju je najuspešnejši smučarski tekaški klub v Sloveniji. Iz njegovih vrst je državni reprezentant Vasja Rupnik in tudi nekaj mladinskih reprezentantov.

Peter Oblak, predsednik Tekoške smučarskega kluba Logatec:

»Občinsko priznanje sprejemamo z velikim veseljem in ponosom, saj gre za priznanje rezultatom trdega dela športnikov, njihovih trenerjev in njihovega vodstva.

Sprejemamo plaketo tudi kot vzpodbudno motivacijo za nadaljnja športna prizadevanja od najmlajših do najstarejših članov društva, za doseganje novih rezultatov, s katerimi bo TSK Logatec ponesel sloves logaškega smučanja po slovenski deželi pa tudi zunaj državnih meja. Smučarske izkušnje Vasja Rupnika to že potrjujejo. Prepričan sem, da je od mladih talentov mogoče pričakovati še obetavne rezultate; današnje priznanje bo šlo gotovo vsemu temu v prid.«

“Ker občina Logatec nima organiziranega podeljevanja posebnih priznanj na področju športa, predlagam, da se Tekoškem smučarskemu klubu Valkarton za izjemne dosežke na področju športa in dela z mladimi in za vzpodbudo za nadaljnje delo ob priliki praznovanja občinskega praznika podeli Spominska plaketa z znakom,” je v utemeljitvi predloga zapisal logaški župan Janez Nagode.

Temeljni kamen za »Sončni Log«

Kratko slovesnost ob položitvi temeljnega kamna za gradnjo soseske Ob potoku, ki jo je izvedbena projektiva poimenovala »Sončni Log«, je ob prisotnosti uglednih gostov in predstavnikov Primorja iz Ajdovščine najprej pozdravil direktor Dušan Černigoj. Ob tem je direktor posebej naglasil dvojno zadovoljstvo: prvič nad tem, da so se s skupnimi prizadevanji in ob jasni podpori občine lahko lotili te štirimilijardne investicije, ki bo zgradila lepo in prijetno urejeno stanovanjsko sosesko, in drugič nad tem, da sodi slovesnost ob položitvi temeljnega kamna med dogodke, posvečene občinskemu praznovanju, ob katerem je direktor iskreno čestital vsem občanom. Svoj nagovor je strnil z navedkom, da Primorje zagotavlja za gradnjo svoja lastna sredstva, ki jih bo pridobivala tudi z vzporedno gradnjo in prodajo stanovanj (v pogovoru je bil kasneje direktor Černigoj prepričljiv z navedbo, da si bodo pri celotni gradnji pomagali tudi z logaškimi obrtniki-podjetniki).

Župan in direktor temeljita novo sosesko. Foto: J. Turk

In v »Sončnem gaju« naj bi bilo v 17 poslopih zgrajenih 140 t. i. rastočih stanovanj z možnostjo znotrajšnjega preoblikovanja, in sicer: 33 enosobnih – do 49 m², 28 dvosobnih – do 58 m², 38 trosobnih – do 76 m², 36 štirisobnih – do 113 m² in 5 petsobnih stanovanj do 154 m². – Soseska se bo gradila v 3 fazah. Prva, ki zajema 68 stanovanj, se začneja ta čas in bo končana oktobra 2005. Druga faza se bo s 44 stanovanji začela aprila 2005 in končala februarja 2006. Zadnja faza bo vsebovala 28 stanovanj in se bo začela marca 2006, sklenila pa decembra istega leta.

Župan Janez Nagode pa se je med svojim pozdravom neprikrito veselil novega stanovanjskega zamaha, ki bo na vsak način omogočil več stanovanj, več prebivalstva, tudi priseljenega. V uresničitev celotnega projekta je prepričan zaradi poznavanja učinkovitih izkušenj, ki jih ima občina s Primorjem iz preteklosti; te pa veljajo tudi za dovolj kompetentne razloge za zaupanje.

Slovesen dogodek je prijetno uokviril pihalni kvartet pod vodstvom Robija Albrehta.

Martin Koren

Dinamičnost in eleganca

Na Vrhniki so od 1. oktobra dalje bogatejši za novi avtomobilski prodajno-servisni center. Avtohiša Seliškar, d.o.o. je namreč slovesno odprla prodajo in servis za vozila Chevrolet slovite ameriške firme General Motors, v imenu katere je slovesni dogodek pozdravil Niko Nemeč, predstavnik GM Europe za Slovenijo, Hrvaško ter Bosno in

Podjetnik Boštjan Seliškar nazdravlja v družbi ugodnih gostov.

Hercegovino. Direktor Boštjan Seliškar se je zahvalil za zaupanje ameriški firmi, udeležencem otvoritvene slovesnosti pa za pozornost, solznih oči pa še posebej sodelavcem in ljubeči ženi. Avtohiša ponuja četvero tipov Chevroleta: Kalos, Tacuma, Evanda in Lacetti. Vozila so vredna vse evropske avtomobilске dostojnosti: bogata oprema in ugodna cena se spogledujeta z dinamičnostjo in eleganco.

gur.

Protest čebelarjev pred vladno palačo

Med več ko tisoč čebelarji iz vse Slovenije se je protestnega zborovanja slovenskih čebelarjev pred vladno palačo v Ljubljani 23. septembra udeležila tudi skupina čebelarjev iz naše občine s svojim praporom in praporščakom Francetom Grumom.

Tudi čebelarški praporščak Grum med protestniki.

Foto: F. Brus

Prvič v 130-letni zgodovini organiziranega čebelarstva so čebelarji zahtevali od vlade, naj popravi krivice, ki jim jih je storila, naj izpolni uredbo od 15. marca letos, naj zaščiti avtohtono domačo čebelo, naj izplača subvencije, naj reši vprašanje davčne politike in naj poostri nadzor nad registracijo, prodajo in uporabo sredstev za zdravljenje rastlin in boleznih čebel.

France Brus

Moja dežela – lepa in gostoljubna

V počastitev občinskega praznika tudi zaključna prireditve občinske akcije Moja dežela – lepa in gostoljubna

Ob koncu poletja in v okviru praznovanja občinskega praznika je bila 24. septembra sklepna prireditve zdaj že ustaljenih turističnih prizadevanj. Tudi tokrat je pripravilo Turistično društvo Logatec v sodelovanju z občino izbiro najlepše ocvetličanih hiš, parkov in ustanov; pri tem so sodelovala tudi KTD Hotedršica, TD Lanski vrh Laze, KTD Grčarevec, TD Medvedje Brdo-Rovtarske Žibrše ter krajevne skupnosti Rovte, Vrh Svetih Treh Kraljev, Log Zaplana, Tabor, Naklo, Laze...

Na odru Narodnega doma, v podobi cvetočega balkona bršljank, se je po glasbenem uvodu kvarteta klarinetistov Glasbene šole Logatec, predstavilo sedemindvajset lastnikov najlepše okrašenih družinskih hiš in trije lastniki najbolj urejenih kmetij. Nato so se zvrstili še predstavniki ustanov, društev in podjetij: Center obšolskih dejavnosti na Medvedjem Brdu, Prostovoljno gasilsko društvo Dol. Logatec, Župnijski urad Hotedršica, Slaščičarna Kljukec, Obrtna delavnica Gruden ter Zveza borcev NOB Hotedršica za skrbno urejanje parka NOB v Hotedršici.

Priznanja s cvetočo lončnico sta podeljevala župan Janez Nagode in vodja te občinske akcije Branka Petkovšek, ki je tudi predstavila potek ocenjevanja. Župan pa je v svojem nagovoru pohvalil urejenost in ocvetličanost naših krajev, vasi ter zaselkov in hkrati povedal, da te ne odražajo le skrbi za okolico, pač pa tudi prijaznost, dobro voljo in ljubezen ljudi do svojih hiš in svojega kraja. Ob koncu je namenila slovesnosti

Župan čestita pridnim cvetličarjem. Foto: D. Malavašič

nekaj besed tudi podpredsednica Turističnega društva Logatec Vanja Pfajfar, ki se je za pripravo in izvedbo ocenjevanja ter prireditve zahvalila vsem sodelavcem, prisotne pa povabila na nagradni izlet v Vipavsko dolino 23. oktobra.

Prijazna in prijetna turistična prireditve, ki jo je povezovala Sonja Mihelčič, je ponovno dokazala, da je ocenjevalna komisija imela trdo delo, saj je občina iz leta v leto lepše urejena. Vedno več je cvetja, cvetočih grmovnic, urejenih poti in okolice hiš ali drugih poslopij, kar vse z ljubeznijo in predanostjo negujejo ne le gospodinje, pač pa tudi »gospodinjci«, današnji in prihodnji dobitniki in dobitnice priznanj.

NevMa

Skoraj po polharsko

Vse je za kaj dobro – ali kako polhanje ni bilo čisto pravo polhanje

Že četrtrič zapored so se 25. septembra člani Turističnega društva Lanski vrh podali na polhanje pri gozdarski koči na Ravniku nad Lazami. V soboto dopoldne so se še s precej tesnobnim občutkom in veliko mero negotovosti odločili, da polhanje bo, ne glede na črko zakona, ki je datum pričetka lova na polhe prestavila na 1. oktober. Društvo je namreč o prireditvi že zdavnaj obvestilo javnost, pripravljena je bila tudi že vsa gostinska ponudba, in tudi dobitki za srečelov so bili nared. Takšni odločitvi je, ne nazadnje, botrovalo tudi izredno dovoljenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za katerega je zaprosilo in ga tudi dobilo Turistično društvo Loška dolina in s katerim jim je bilo dovoljeno, da izpeljejo načrtovano polharsko prireditve že 25. septembra. Tudi različne

„Sem vas res preveč vznemiril?“

Foto: J. Turk

zaključene družbe so imele namen to noč organizirati polhanje, in po številu ognjev ob gozdnih poteh ter tam parkiranih avtomobilov očitno nihče ni vedel, da lov na polhe še ni dovoljen...

Člani TD Lanski vrh so se v gozdarski koči na Ravniku začeli zbirati že sredi popoldneva. Vsak s svojo zadolžitvijo so željno čakali na množico obiskovalcev in bili pripravljene, da jih postrežejo, da z njimi poklepetajo in naredijo druženje prijetno. A obiskovalcev tega popoldneva in večera ni bilo kaj dosti. Morda so ostali doma zaradi mraza, ki je bil že vnaprej napovedan, morda zato, ker se jim preprosto ni ljubilo nikamor. Morda... Malce več je bilo med obiskovalci mlajših kot starejših obrazov, a prav dosti rok in prstov res ni bilo potrebnih, da bi jih prešteli.

Lanskovrhovci si niso kaj dosti belili glav, ko se je načrtovano polhanje spremenilo bolj v društveni piknik kot v kaj drugega, saj tarnanje tako ni imelo nobenega smisla. Četrtri polharski večer, ki se je začel sredi popoldneva 25. septembra, so zaključili kmalu po polnoči brez tehtanja »naj« polha, brez srečelova in z modrovanjem o tem, kako in kaj pa drugo leto...

Polhov pa je sicer letos v gozdovih na Notranjskem še in še. Nered delajo tudi na podstrešjih stanovanjskih hiš, posejanih v bližini gozda, kjer s svojim ponočevanjem vznemirjajo prebivalce in jih neprespale spravljajo v slabo voljo.

Vanda Lavrič

S kolesi prek Dolomitov

V sedmih dneh prekolesarili 750 km in enajst prelazov v Dolomitih – tudi do višine 2758 m

V soboto, 19. junija, smo se **Leopold Petkovšek, Konrad Merlak, Marko Dodič, Boris Hvala in Božidar Vatovec**, v zgodnjih jutranjih urah odpravili na sedemdnevno kolesarjenje preko prelazov v italijanskih Dolomitih. Za spremstvo z avtomodom in vso logistiko na poti je odlično skrbel **Janez Turk**.

S kolesi smo štartali v Bovcu. Pot nas je prvega dne vodila preko prelaza Predel (1156 m) v Italijo in preko prelazov Sella Nevea (1190 m) in Passo della Mauria (1298 m) do kraja Domegge di Cadore, kjer smo prenočili.

Drugi dan smo se zaradi deževnega in izredno hladnega vremena del poti skozi Cortino d'Ampezzo in preko prelaza Passo di Falzarego (2105 m) prepeljali z avtomodom. Istega dne smo iz Andraza prikolesarili na prelaz Passo Pordoi (2239 m), kjer smo doživeli pravi snežni metež in zimske razmere.

Tretji dan nam je neobetavno vreme del poti preko prelaza Costalunga (1745 m), mimo Bolzana in Merana ponovno narekovalo vožnjo z avtomodom. Nihče ni hotel tvegati, da bi mu slabo popoldansko vreme preprečilo kraljevski vzpon na Stelvio (2758 m). Iz Silandra smo se povzpeli po slikovitih in zahtevnih serpentinah na najvišji prelaz na naši turi. Noč smo prespali v Isolaccia blizu Bormia.

Četrty dan smo kljub deževnemu vremenu nadaljevali vožnjo preko prelazov Passo di Foscagno (2291 m), Passo d' Eira (2208 m) v Livigno in ob umetnem jezeru pod streho dolgih galerij, preko visokega jezua, skozi 4 km dolg tunel v Švico ter preko Zerzeza proti avstrijskemu Pfunds, Landecku, Imstu in Oetz. Prespali smo v Umhausnu.

Oddih jim gotovo ni bil odveč.

Peti dan smo kolesarili preko Soldna čez prelaz Passo Rombo (2509 m), kjer so bile ob cesti 3-4 metre visoke stene snega, na italijansko stran in na prelaz Passo Giovo (2099 m) do Vipitena, kjer smo prespali noč.

Šesti dan nas je pot vodila proti Brunicu in Toblachu na avstrijsko stran ter prek prelaza Kartitscher Sattel (1529 m) do Kotschaca.

Zadnji – sedmi dan smo odkolesarili proti Tropolachu, kjer se prične vzpon na Nassfeld (1552 m), na katerem nas je pričakalo močno grmenje s sodro. Zaradi

zimskih razmer smo kolesarjenje končali na vrhu prelaza.

Sledil je še zadnji del vožnje z avtomodom proti domu in skupna večerja v prijetnem okolju planinskega doma Cajnar.

Kljub pretežno slabemu vremenu na poti smo zadovoljno pritrjevali mnenju, da nam je kolesarjenje uspelo. V sedmih dneh smo s kolesi prevozili 11 gorskih prelazov, skupno pa 750 km. Zahvaljujemo se vsem, ki so pokazali razumevanje in dobro voljo ter nam z materialni ali finančni prispevki omogočili uresničitev kar zajetnega kolesarskega podviga.

B. V.

Krompirjev piknik in pol

Bilo je 5. septembra letos, ko je Aktiv kmečkih in podeželskih žena iz Logatca pripravil v Grčarevcu prijateljsko srečanje s krompirjevim piknikom za svoje člane, prijatelje in znance. Organizacijo srečanja je prevzela na svojem domu Tatjana Rudolf, nova predsednica tega aktiva. Pri delu so ji priskočile na pomoč vse kmečke gospodinje, da bi srečanje lepo uspelo.

Kako je zadišalo po krompirju!

Foto: F. Brus

V prijetnem domačem okolju, prepolnem bohotnega cvetja in jesenskih poljskih aranžmajev logaških gospodinj, je zadišalo po čevapčičih, kotletih, sveže pečenem domačem kruhu in sladkih dobrotah od raznovrstnih potic do raznoterega drobnega peciva, ki so ga gospodinje prinesle s seboj, pa po krompirjevi solati in po krompirju v oblicah z maslom, kar je še posebej dobro teknilo. Ob zvokih mladega harmonikarja Florjana iz Logatca, sorodnika Rudolfovih, so se nekateri ob prijetnih vižah sproščeno zavrteli, drugi pa zapeli.

Ob dobri hrani in pijači, ob prijateljskem pogovoru v idiličnem kmečkem okolju je čas hitro minil. Nekatero je čakala doma v hlevu živina, drugi pa so se nadvse dobre volje šele pozno popoldne zadovoljni vračali domov.

France Brus

Trenutki kulture v Vaškem muzeju in galeriji v Lazah

Pri Prestorjevih se je ponovno zbrala družina likovnih ustvarjalcev in ljubiteljev umetnosti – Predstavila se je tudi pesnica Katarina Kaleba

Ob slavnostni otvoritvi Vaškega muzeja in galerije v Lazah 26. maja 2002 se je v hiši Prestorjevih prvič zbrala – na slovesnosti ob zaključku likovne kolonije – pisana družina osmih ustvarjalcev.

Umetnik sredi dela.

Dobri dve leti pozneje, 2. septembra 2004, se je zgodba v muzeju ponovila tretjič. Svoje umetniško druženje je tokrat na dvodnevem likovnem srečanju zaokrožilo sedemnajst ustvarjalcev, ki so se predstavili v številnih različicah likovnega izraza, in medtem ko je Planinsko polje z vsemi svojimi posebnostmi najpogosteje upodobljeni obraz srečanja, so se posamezniki predstavili tudi s sebi lastno noto. Pisano družino so med drugim sestavljali nekateri udeleženci tradicionalnega srečanja likovnikov Šutna v Kamniku in tisti, ki se srečujejo na likovnih kolonijah v Zrečah – obeh se redno udeležuje tudi Nataša Prestor; vabilu pa sta se odzvali tudi dve gostji iz tujine, in sicer Ana Maria Gruia iz Romunije in Maria de Mateis iz Italije. Seveda, niso manjkali niti notranjski umetniki, kot so Bojan Klančar, Tomaž Perko in Veljko Toman ter domačina Marko Jakopič iz Grčarevca in Bojan Pahor iz Planine.

Nataša Prestor, ki je bila s svojim možem Joergom ob pomoči

nekaterih sponzorjev tudi gostiteljica srečanja, je na zaključnem druženju poudarila, da so se doslej umetniki pri njih zbrali trikrat, v treh različnih letnih časih, in da le zime še niso upodobili. Njena želja pa je, da bi se na platna in v skulpture prelila tudi pobeljena in morda celo ledena podoba Planinskega polja, s čimer bi sklenili kolobar štirih obrazov polja.

Ustvarjena likovna dela tretje kolonije bodo v muzeju oziroma galeriji kot stalna razstava na ogled tudi v prihodnje. Poleg cele vrste stalnih zbirk, kot so vitrina starih igrač, sveče Rafaela Samca, zbirka del slovenskih keramikov in skulptur Nataše Prestor, pa je letos v hiši dokončan tudi del podstrešja, kjer so razstavljeni

predmeti, ki so jih v preteklosti uporabljali ljudje, živeči ob Planinskem polju.

Kot nevidna senca srečanja pa se je skozi dvodnevno druženje vlekla nit prijateljavanja. Zaokrožil ga je sklepni trenutek, ki ga je s svojimi besedami umetnikom posebej zaznamoval prof. dr. Mirko Juteršek. Z milino lastnega pesniškega izraza pa je srečanje likovnikov pospremila Katarina Kaleba, ki je ob tej priložnosti predstavila svojo tenkočutno, sicer prvo pesniško zbirko *Sem, kakršna sem*. Ob spremljavi kitare je nekaj svojih pesmi tudi zapela in dokončala tisto prijetno in lepo, zaradi česar so se likovniki in drugi gostje v Lazah številka 3 tudi zbrali.

Vanda Lavrič

Zrelo petje

Na predzadnji septembrski petek je cerkniška izpostava JSKD v cerkvi sv. Volbenka v Zelšah gostila peterico oktetov

Nastopili so štirje moški (Podpeški oktet, Oktet Kres Cerknica in oba logaška: Pa kol'k'r tol'k' in Logaški oktet) ter ženski oktet Vitra iz Ribnice. Prireditev je strokovno spremljal Mitja Gobec, tekoče pa jo je povezovala Maruša Mele.

Izjemno odmevni koncertni prostor omogoča vsaki, še tako majhni pevski skupini, dobro slišnost tudi v nižjih jakostnih odtenkih, hkrati pa preseneča nanjo nepripravljene pri glasnejšem petju. V tej luči so najboljšo mero ujele pevke Vitre, ki so tudi sicer pokazale izredno pevsko kultiviranost. Izredno uglašeno je prepeval Podpeški oktet, ki pa ga je že omenjena odmevnost, žal, iznenadila; zato je bila dikcija, posebej še v zadnji, fugato postavljeni skladbi, preveč nejasna. Domači oktet je občutno napredoval v oblikovanju zaokroženosti in kompaktnosti nižjih glasov.

Oba logaška okteta sta svoj nastop dobro opravila. Pri oktetu Pa kol'k'r tol'k' velja pohvaliti oba solista,

Franca Pupisa in Romana Medena, prijazno podobo pevcev na sceni in samozavesten nastop. Logaški oktet je pesmi odpel z vidno poudarjeno zanesljivostjo, ki jo daje le dolgoletno nastopanje. Ker je nastopil zadnji, je za dodatek zapel še Kocbekovo pesem *Zvezde*, ki jo je glasbeno upodobil Radovan Gobec.

Pevski večer je poslušalo manj poslušalcev, kot bi jih lahko. Škoda, saj je bilo petje kakovostno in izpovedno prevzemajoče. Verjamem, da je dandanašnji veliko drugačnih, zabavnejših in lahkotnejših prireditev, ki od poslušalca ne zahtevajo ne zbranosti ne zavzetosti in ne prisotnosti (v smislu: biti navzoč, a odsoten). Pa vendar, če se nismo pripravljene prav nič potruditi, nič žrtvovati, ostajamo kljub vsem zabavam in nekakšnemu razvedrilu prazni in nepotešeni. S tega koncerta pa smo odšli polni darov, ki so nam jih z zrelem petjem naklonili nastopajoči.

J. Gostiša

Regratov venec – nikoli do konca spleten

Srečanje s poezijo Andreja Žigona (1952-2003) v veliki dvorani Narodnega doma v Logatcu

Je že tako, da se včasih »nakopiči« poezije ob večerih in v klepetu s starimi prijatelji. Tudi tokratno literarno srečanje z **Andrejem Žigonom**, logaškim in slovenskim prezdodaj (ali je kdaj pravočasno?) umrlim pesnikom, je bil takšen klepet, takšno paberkovanje in »poglabljanje« v poezijo. Moj prijatelj in veliki poznavalec literature **Denis Poniž**, ki je tudi prišel, je dejal: »V Ljubljani bi se na tak večer primajalo 5 ljudi; pogledaj, koliko jih je tukaj.« Več kot za polovico velike dvorane Narodnega doma nas je bilo. Občutil pa sem malo »krivde« ob tem. Smo običajno vedno takole napolnili takšno dvorano, ko je šlo za njegov ali kak drug pesniški večer? Do **Andreja Žigona** namreč čutimo nekako »krivdo«, da se mu za življenja nismo dovolj posvetili. Zdaj pa se vsi razglašamo za njegovega prijatelja ali vsaj dobrega znanca; imamo društvo, ki se imenuje po njegovi pesniški zbirki, in v dobrem mesecu dni smo vsaj dvakrat lahko prisluhnili raznolikosti poezije domačih pesnikov in doživeli zamero in občutljivost, kakor bi šlo za Nobelove nagrajence. Hmmm...Pa saj smo srečevali **Andreja**, ko se je v zadnjih letih svojega bivanja posvečal dobroti, in pravzaprav, literarnih večerov ni organiziral zato, da bi prisluhnili njegovi poeziji, ampak da bi nas prepričal, da bodimo ljudje.

Peter Kolšek v pogovoru z Jožetom Gostišo. Foto: P. Sark

Kot takega ga je čutil tudi **Peter Kolšek**, Andrejev prijatelj, ki je napisal spremno besedo ob izdaji **Regratovega venca**, zbrane Andrejeve poezije, izšle v Celovcu pri **Mohorjevi**. V pogovoru z moderatorjem večera **Jožetom Gostišo** nam je potrdil tiste »okrogle«, po katerih smo Andreja tako dobro poznali, pa tudi tisto, kar razkrijemo le svojim najbližjim. Tudi urednik Mohorjeve **Franc Kattinig** je našel čas in prišel na ta večer. Zamisel o predstavitvi poezije je zrasla v Literarnem društvu **Zeleni oblaki**, bolje rečeno, po ideji predsednice **Branke Novak**. Domiselna je

bila deklamacija, ki je izzvenela iz ust **Saše Musec** in **Danaje Kek**, za razpoložensko glasbeno podlago so spet poskrbeli **Bojan Šen**, **Vinko Kralj** in **Vid Sark**, bili smo deležni fotografij, za katere je poskrbel **Uroš Zagožen**, postavitev pa sta pripravila **Anja Sedej** in **Andrej Korenč**, za luč in ton je skrbel **Bine** iz Narodnega doma; nemalo zaslug za vse skupaj pa ima tudi nekdanja direktorica logaške knjižnice **Alenka Furlan**, za video projekcijo je bil kriv **Tilen Kranjc**. Ne vem pa, kdo je prodajal pesniško zbirko, vendar važno je, da smo jo lahko kupili. Seveda, pa ne nazadnje, ampak s poslednjim poudarkom omenjam **Primoža Godino**, ki nam je ne le pokazal video film, v katerem Andrej oblikuje enega od svojih regratovih vencev, ampak je poskrbel tudi za prodajo video posnetka. Ob tem dokumentarcu smo namreč ponovno »zaživali« Andreja takega, kot smo ga poznali. Sicer ne v celoti, saj je svoje srce povsem odkril le malokateremu, pa vendar je njegov **aleluja** odmeval še dolgo potem, ko smo se nekateri posladkali ob pijači in jedači, ki jo je pripravil prizadeveni **Primož Petek**, ali pa na poti domov, ko je še odmeval Andrejev smeh v naših ušesih, ko smo se vračali bodisi v Zgornjo ali pa v Spodnjo Fovšijo.

Najbrž je bil za tako uspešen večer zaslužen še kdo, konec koncev tudi župan **Janez Nagode**, ki je v tem predvolilnem času prišel in spregovoril o Andreju, pa najbrž ne zato, ker sem v zapisu o prejšnjem pesniškem večeru omenil, da ga ni bilo. Celotek nekaj kandidatov za poslance se je zvrstilo v temi pod balkonom dvorane Narodnega doma, mogoče zato, da smo lahko opazili, koga spet ni bilo. Tako bi namreč razmišljal Andrej, ki je mnogim zvenel, kakor da ima hudiča na jeziku, v resnici pa je bil samotni jezdec na svojem zelenem oblaku, ki je rad sedel k reki, da mu je pritekla v naročje.

Kras

OBVESTILO

V oktobru bo občasno moteno delo v Knjižnici Logatec zaradi širitve prostorov. Prosimo za razumevanje.

Opravičilo

V članku **Pod sivimi in zelenimi oblaki** v 8.-9. številki LOGAŠKIH je prišlo do neljube napake. Iz besedila je pomotoma in brez zlih namenov izpadla udeleženka pesniškega srečanja v Grajskem parku **Kaja Pregrat**. Njen delež je bil enako dobrodošel in primeren na tem lepem večeru logaške poezije, in ni bilo nobenih zlih namenov ali namernega prezrtja mlade pesnice. Kljub temu da imam najbrž pravico koga tudi prezreti, tega namena s **Kajo Pregrat** nisem imel, in se ji za nenamenski izpad opravičujem.

Kras

Od lepih dosežkov k novim izzivom

Po sedemnajstih letih zapušča Logaško knjižnico dolgoletna direktorica Alenka Furlan – Na njeno mesto prihaja Bibijana Mihevc

In osrednja tema pogovora zadnje seje Sveta knjižnice 14. septembra je bila preteklost, sedanjost in prihodnost knjižničarstva na Logaškem. Seje so se udeležili predsednik sveta Franc Godina, člani Stanislav Nagode, Ljudmila Kunc, Špela Petkovšek, Marko Logar, Marija Čuk, Alenka Furlan, Bibijana Mihevc, predstavniki medijev ter gost – župan Janez Nagode.

Prijazno in spoštljivo slovo. Foto: D. Malavašič

Alenka Furlan je predstavila svoje sedemnajstletno obdobje, prepleteno s službo v knjižnici, družino in ljubeznijo do knjig. Izpostavila je pomembne mejnike, kot so: selitev v nove prostore leta 1987, zaposlovanje in oblikovanje ekipe odličnih sodelavcev, posodabljanje opreme, programov, knjižnega fonda, širitev dejavnosti na področje prireditvev... S svojim delom in sodelovanjem z različnimi ustanovami (občino, upravno enoto, šolami, vrtci, Domom starejših...) je zadovoljna. Logaško knjižnico zapušča z lepimi spomini in željami, da bi novo vodstvo nadaljevalo začrtano pot, pot širitve knjižničnih prostorov, ki bodo izboljšali delo zaposlenim in tudi obiskovalcem. Usmeritev k reševanju prostorske stiske je potrdila tudi sedanja, nova direktorica Bibijana Mihevc, in dodala, da v pritličju knjižnice že poteka adaptacija prostorov. Ti bodo namenjeni predvsem izposoji leposlovja. Bodo pa tudi bolj prijazni do invalidov, mamic z vozički, starejših in mlajših obiskovalcev. Kasneje bo izvedena tudi obnova prostorov za računovodstvo, arhiv, čitalnico...

Širitev po sedaj začrtanih etapah bo zadostovala za nekaj let. Potrebno pa bo razmišljati, s čimer se je strinjal tudi župan, o novih prostorih, morda o novi lokaciji za večjo in sodobno knjižnico, kot jo narekujejo razvoj občine in potrebe prebivalstva.

Furlanova torej odhaja, knjižnica z novim vodstvom, preizkušeno ekipo sodelavcev, s starimi in novimi željami ter načrti za prihodnost pa ostaja. Z vso ponudbo knjig, kaset, obiski spletnih strani, prireditvami v Logatcu in tudi v Rovtah, Hotedršici in na Vrhu Sv. Treh Kraljev.

NevMa

Na novo do Logaškega okrajnega glavarstva

Mesec občinskega praznovanja se je zaključil s predstavitevjo ponatisa knjige Logaško okrajno glavarstvo

Za ta pomemben korak in prispevek k domoznanzstvu se je na pobudo Antona Vladiča (temu pa je pobudo prišepnil Marcel Štefančič) odločilo literarno društvo Zeleni oblaki v sodelovanju z Občino Logatec.

Knjiga, ki jo je leta 1889 uredil Vojteh Ribnikar, je polna zgodovinskih podatkov in opisov krajev, krajevnih značilnostih, ljudi, ki so jih zbrali in zapisali učitelji, katerih šole so bile v Babnem polju, Begunjah, Blokah, Cerknici, Črnem Vrhu, Dolenjem Logatcu, Godoviču, Gorenjem Logatcu, Grahovem, Hotedršici, Idriji, na Ledinah, v Planini, na Rakeku, v Rovtah, Starem trgu pri Ložu, pri Sv. Vidu nad Cerknico, Sv. Trojici, v Spodnji Idriji, na Uncu, Vojskem, v Zavrnatcu in Žireh. Žal, pa so izvirniki te zanimive knjige skoraj pošli in zato je na novo natisnjena knjiga še kako dobrodošla zgodovinska in kulturna pridobitev občine; iz knjige bo marsikateri dijak ali študent črpal podatke o preteklosti občine Logatec in njene okolice.

Ob ponatisu Logaškega okrajnega glavarstva. Foto: D. M.

Na slovesnosti zadnjega dne septembra se je v dvorani Glasbene šole zbralo lepo število obiskovalcev, ki so najprej prisluhnili Chopinovi klavirski glasbi v interpretaciji Ane Kristine Dodič, nato napovedovalki Anji Sedej, ki je predstavila zapis o takratnem času, avtorju in pomenu knjige, ki ga je iz arhivske dokumentacije pripravila domačinka, zgodovinarica Mira Hodnik, na pobudo katere logaška občina praznuje 20. september kot občinski praznik. Po teh sporočilih je sledila kratka predstavitev odlomkov iz pričujoče knjige, ki sta jih prebrala Tina Rupnik in Jurij Švajncer. Branja so dopolnili zvoki klavirja in klarineta izpod prstov Roka Igličarja ob klavirju in Jureta Robeka s klarinetom – ob klavirski spremljavi profesorice Tanje Žagar.

Prijeten zgodovini in literaturi posvečen večer, ki ga je pripravila Branka Novak, predsednica literarnega društva, se je končal z besedami župana Janeza Nagodeta, ki je osvetlil ozadje zadnjih dvanajstih let praznovanja občinskega praznika ter pohvalil izdajo knjige in izrazil željo, da bi bilo takih in podobnih zgodovinskih knjig o Logatcu še več.

NevMa

Športno ob prazničnih dneh

V počastitev občinskega praznika je 16. septembra organiziralo Društvo invalidov pri gasilskem domu KLI Logatec v Raskovcu športne igre, na katerih so sodelovale športne ekipe invalidov iz Žirov, Ilirske Bistrice, Logatca, z Vrhnike in ekipa logaškega Društva upokojencev.

Pomerili so se v pikadu, ruskem kegljanju, streljanju z zračno puško in balinanju v trojkah. Kljub nekoliko muhastemu vremenu so organizatorji uspešno izvedli tekmovanje, tako da so se tekmovalci pozno popoldne zadovoljni vračali domov.

Zmagoviti ekipe v balinanju - DI Logatec. Foto: F. Brus

In rezultati?

Pikado: 1. Rudi Ciglarič, Logatec; 2. Ana Likovič, Žiri; 3. Ferdo Malnar, DU Logatec.

Rusko kegljanje: 1. Rudi Ciglarič, Logatec; 2. Jožica Bager, Vrhnika; 3. Zofija Petrič, Vrhnika.

Streljanje z zračno puško: 1. Franc Gutnik, Vrhnika; 2. Rudi Čamernik, Logatec; 3. Armando Kristančič, DU Logatec.

Balnanje moški: 1. DI Logatec; 2. DU Logatec; 3. DI Ilirska Bistrica.

Balnanje ženske: 1. DI Logatec; 2. DU Logatec; 3. DI Ilirska Bistrica

France Brus

Obetaven začetek sezone logaškega NTK

V Murski Soboti so se 28. avgusta na odprtem prvenstvu v namiznem tenisu za kadete pomerili tudi mlajši in starejši kadeti iz logaškega Namiznoteniškega kluba. – Mlajši kadeti so se z Žigonom in Bončinom ekipno uvrstili na 5. mesto, starejši kadeti pa so si s Kekom in Družino ekipno priigrali 10. mesto.

V Kranju pa so se 4. septembra mlajše in starejše kadetinke udeležile 3. pokala Merkurja in dosegle ekipno med mlajšimi kadetinjami z Gutnikovo in Zupančičevo 3. mesto, med starejšimi kadetinjami pa s Smiljaničevo, Novakovo in Lazarjevo 1. mesto. Med starejšimi kadetinjami pa so se posamezno uvrstile: na 2. mesto Sanja Smiljanič, na 6. mesto Tamara Novak ter na 8. mesto Lea Lazar.

Strel

Prek južnega Velebita

Kar 23 planincev se je s planinsko opremo in s potrebščinami za taborjenje pod vodstvom Alenke Mrak odpeljalo 3. septembra zarana z Mrakovim avtobusom proti Plitvicam. Tam so si ogledali nadvse zanimiv Narodni park Plitvička jezera, ki je od 1979 pod zaščito Unesca. Po triurnem ogledu plitviških zanimivosti so se odpeljali do kampa Vrata Velebita (300 m) v vasi Ljubotić 10 km od Starega grada. Velebit je planinski sklop med Liko in Jadranskim morjem; razteza se 165 km proti reki Zrmanji. Južnega Velebita je v zračni črti za 46 km. Tu so možni letni in zimski dopusti, sprehodi med zaščitnimi endemičnimi rastlinskimi vrstami. V kampu, kjer so planince prijazno sprejeli, so si postavili petero šotorov in najeli dvojce hišk. Večerjo je obogatila Alenka celo s potico za sladkost sredi tople jasne noči.

Naslednjega dne je Tomaž, dober poznavalec Velebita, vodil planince na 9-urni markirani pohod prek Ranjevca po planoti Bili Simokos (790 m) do Vrtline (972 m), znamenitega brezna, v katerem je 900 m dolga dvorana; naprej so prišli do »Kamene galerije« (1071 m), kjer so si ogledali Zlata vrata, prehodili Zmajev greben in hodili ob Žabcu, lepem izdelku narave sredi kraškega sveta. Ondod so srečevali domačine, ki so z natovorjenimi mezgi prenašali opremo tujih turistov. Pot pa so nadaljevali pod Kuk Stapino ter sredi dneva prispeli do bivaka Tatekova koliba Stap (960 m). Tu so se oskrbeli z vodo, ki je sicer daleč naokoli ni. Za njimi je bilo od Ljubotića 3 ure hoje. Po daljšem počitku so nadaljevali pot po vročem soncu in skalnatem zemljišču ter po dveh urah prišli v Zagon. Tu so pospravili še zadnjo zalogo iz nahrbtnikov; ob petih popoldne so prirajžali v kamp. Še vedno je bilo dovolj moči za kopanje v morju, kamor so se nekateri tudi odpeljali, drugi pa so pripravili večerjo, ki jo je z domačo potico in vinom obogatila Pavla-Abrahamka; prijetno druženje se je tako zavleklo pozno v noč.

Na Aniča Kuku.

Foto: M. Petkovšek

Tretji dan zjutraj so pospravili šotore in prtljago v avtobus ter se poslovili od kampa. Vodnik Tomaž jih je popeljal na staro kamnito cesto, ob kateri so vidna »mirila«. Sem so z Velebita in iz obmorskih vasi nosili pokojnike in se od njih poslovili tako, da so jih zavite v rjuhe položili na pripravljene skalnate »postelje«, kamor so kot v družinski grob postavljali pokojnike. Na posameznih skalah so vklesana imena in letnice, celo iz leta 1953. Umrle so sicer pokopavali na pokopališču, toda pomembnejša so bila »mirila«.

Planinci so se nato odpeljali proti Narodnemu parku Paklenica, nedaleč od Starega grada. Skoz kanjon Velike Paklenice, dolgem 10 km, se vije potok, ki je čez poletje povsem presahnil. Strme stene kanjona, po katerih vodijo številne plezalne poti, so visoke do 400 m; stene so tudi takrat naskakovali mnogi plezalci od vsepovsod. Pri Anič Kuku se kanjon razširi v širok travnik. Tam okoli je več podzemnih jam. Ob potoku vodi pot do planinskega doma v Paričih. Veliko Paklenico loči od Male Paklenice (dolga 7 km) 500 m visoka ravan. Celoten Narodni park obsega 3617 ha in velja za veličasten kraški fenomen. Ob vhodu v Klanec je od leta 1995 na ogled podzemni blodnjak bunkerjev v velikosti 1730 m² s 549 m tunelov. Podzemni sistem, luksuzno opremljen, so gradili v največji tajnosti kaznjenci v letih 1950/53. Verjetno je šlo za protiatomsko zaklonišče vodstva Jugoslavije. Po dveh urah hoda po markirani poti so se planinci tudi plezaje povzpeli na vrh Aniča Kuka (717 m), od koder je lep pogled na morje, Stari grad in Malo Paklenico. Po krajšem počitku so se po isti poti vrnili do parkirišča. – Zgodaj popoldne so se pohodniki pri Starem gradu še okopali v morju, nato so se odpeljali po avtocesti proti Karlovcu. Spotoma so ob Pavlinem okrepčilu ponovno nazdravili njeni 50-letnici ter nakupili nekaj domačega sira in medu. Na slovenskih tleh so na večer nazdravili še trojici planincev, ki so v tistih dneh praznovali svoj rojstni dan. Prijetnega počutja so se planinci pozno ponoči ob slovesu zahvalili organizatorjem in vodjem pohoda, še posebej soferju za srečno vožnjo.

Marinka Petkovšek

Najmlajši skakalni upi na državnem prvenstvu

SSK Logatec je v počastitev občinskega praznika organiziral državno prvenstvo v smučarskih skokih za dečke in deklice do 11 let starosti. Na plastični skakalnici pod Sekirico se je 18. septembra pomerilo 90 najmlajših tekmovalcev – med njimi 11 tekmovalk – iz 18 slovenskih klubov.

Skok za državni uspeh.

Foto: J. Turk

Med dečki so se najbolj uvrstili: 1. Urban Sušnik, 2. Arh Albreht, oba SSK Tržič, 3. Luka Oblak, SSK Alpina Žiri... Od naših 7. Žiga Šemrov in 10. Jernej Korenč.

Med deklicami pa so bile najbolj uvrščene: 1. Manja Pograjc, SSK Zagorje, 2. Barbara Klinec, SSK Alpina Žiri in 3. Anja Javoršek, SSK Zagorje.

Strel

Po zahtevni poti na Vrtačo

Štirje planinci so se 29. avgusta odpeljali v jutranjih urah do Ljubelja. Od tod so eno uro ubirali markirano pot do Doma na Zelenici (1536 m), kjer so se ob krajšem počitku srečali s palninci iz Cerknice, namenjenimi na Vrtačo po markirani poti. Logatčani pa so jo mahnili po zahtevnem brezpotju. Najprej so dospeli na Malo glavo in po slabih dveh urah hoje prispeli po krušljivih skalah na vrh Vrtače (2180 m), za Stolom drugi najvišji vrh Karavank.

Vrh vrtače.

Foto: M. Petkovšek

Skalnat vrh kaže svojo najmogočnejšo podobo na koroško stran, pogled na Vrtačo z Gorenjske namreč zakrivata Stol in Begunjščica. Vzhodno od Vrtače sili v nebo Palec (2027 m). Z vrha se je dalo videti Radovljico in Blejsko jezero. Obnebne megle so večkrat zastirale sonce. Po krajšem oddihu in vpisu v knjigo so se po poldrugi uri hoje to krat po markirani poti spustili do Doma na Zelenici – vse naokoli dišeče cvetje.

Pod Ljubeljem so si planinci ogledali ostaline koncentracijskega taborišča iz medvojnih let 1943/45. Krajši čas so si ogledovali tudi »Adrenalinski park«, postavljen blizu gostišča z druge strani ceste.

Hvaležni Matjažu za vodenje po poti na manj znano Vrtačo, so se logaški planinci sredi toplega sončnega popoldneva vrnili domov.

M.P.

Planinski pohodi

**Od sobote, 16. oktobra,
do nedelje, 17. oktobra,
MIRNA GORA (1947 m) – izlet z vlakom
Org. in info: PD Logatec,
tel.: 01 7543 617 (Jernej Rus)**

**Nedelja, 31. oktobra
planinski pohod na GOLICO
Org. in info: PD Logatec,
tel.: 040 796 703 (Gregor Dolenc)**

Planinska krasota med Gorenjsko in Koroško

Četeverica planincev se je 18. septembra pod Rajkovim vodstvom odpeljala proti Jesenicam, nato pri Belci zavila po gozdni poti visoko nad sotesko Belce. Od tod so se s planinsko opremo spustili do potoka Belca, koder je ob deževju prehod po nemarkirani poti skoro nemogoč. Hodili so po divje romantični dolini Belce, nato so se po lovski stezi strmo dvigali mimo razpadle koče.

Ob križu na vrhu Kepe.

Foto: M. Petkovšek

Po treh urah hoje so se okrepčali, ko sta ravno mimo prišla lovec in fotograf, edina človeka, ki so ju srečali tod okoli. Na nadaljnji poti so naleteli na črnega gada in na špičaste skale – Kurjake, od koder se je videla Kepa. Dalje so zavili na pot, označeno z »možici«. Ob pogledovanju na Julijske Alpe so dospeli na greben, se z varovali spustili po njem. Pot po vršnem delu je speljana čez strm krušljiv svet. Po petih urah so se povzpeli na vrh Kepe (2143 m), za Stolom in Vrtačo tretji najvišji vrh Karavank. Svojo čokato postavo razkazuje Beljaku na koroški strani, od koder tudi prihaja največ pohodnikov.

Na vrhu se je soncu nastavljal veliko planincev; veter je vlekel proti zamegljeni Koroški. Na sončni strani so lahko občudovali alpske in karavanške vršace. Pravšnje razpoloženje za spominski posnetek pred velikim križem. Po okrepčilu in vpisu v planinsko knjigo so se planinci vračali po označeni, a zahtevni poti, ki meji z Avstrijo, ob nekdanji gozdarski vlečnici do potoka Belca, kjer so se tudi osvežili. Z vrha do parkirišča so hodili tri ure. Spotoma so naprej še občudovali divjo sotesko, v kateri je voda izdolbla globoko strugo, ki jo napolnjujejo številni hudourniki in pritoki.

Resnično, pohod na zakrito, a čudovito razgledno goro med Gorenjsko in Koroško.

M. P.

In naprej po Notranjski planinski poti

Lani so Logaški planinci prešli del Notranjske planinske poti od Senožec do Tabora, letos je 11. septembra pod vodstvom Jožeta Kobala nadaljevala pot peterica njih. V hladnem a sončnem jutru so se zapeljali do Zagorja, od tod naprej so se podali proti Sviščakom. Pot jih je vodila mimo izvira Pivke, gradu Kalc, nekdanjega domovanja pesnika in rodoljuba Miroslava Vilharja, na čigar pobudo so tu organizirali leta 1869 slovenski tabor, pa mimo Bača do Koritnic, kjer so se oskrbeli z okrepčevalnimi potrebščinami. Po počitku so krenili skozi temne snežniške gozdove.

Ob enih so dospeli do gozdarske koče »Grda Draga« (1175 m), čez kako uro pa so bili že med počitniškimi hišicami na Sviščakah (1242 m). Tu so si ogledali delo logaških planincev – zanimivo obnovljeni smerokaz. V Planinskem domu so v Vodnik in dnevnik NPP odtisnili 10. žig NPP. Po daljšem počitku je do vrha Snežnika (1796 m), najvišje gore na Notranjskem, bilo še dve uri hoda. Jože je spotoma opozarjal planince na ondotne značilnosti, posebej na pomen skalnega »možica«. Z vrha pa se je tačas vračalo vse polno planincev.

Počitek ob logaškem smerokazu na Sviščakah. Foto: M. P.

Na vrh Velikega Snežnika, s katerega tisti dan ni bilo posebno lepega razgleda, so dospeli okrog sedmih zvečer. V koči pod vrhom ni bilo posebne gneče, tu so se odpočili, odtisnili 11. žig NPP in prenočili ob bučanju vetra.

Naslednji dan so se po zajtrku srečevaje zgodnje planince, spuščali v vetrovnem vremenu – Nejcju je odneslo kapo – proti Gašperjevemu hribu in po slabih treh urah prispeli v Leskovo dolino, kjer je bila nekoč znana pristava gozdnega gospodarstva. Na lično izdelanem kozolčku je moč dobiti žig NNP; za okolico skrbita domačina, ki sta planince prijazno povabila na pijačo. Po počitku so pot nadaljevali po markirani poti skozi snežniške gozdove in prešli Bičkove laze (900 m). Mimo odcepa proti Mašunu so krenili po Luizini cesti, ki jo posebej označuje opozorilni napis. Pot se nekako stika z Evropsko ali Ciglarjevo pešpotjo z rumeno-rdečimi oznakami.

Ob treh popoldne so prispeli h gradu Snežnik, okrog katerega je mrgolelo obiskovalcev. V tamkajšnjem gostišču so se popotniki okrepčali in si odtisnili 12. žig NPP. Od tod so se s prijatelji odpeljali domov.

Marinka Petkovšek

Jubilej bogatih spominov in nadejajočih se izzivov

Na dan nekdanjega logaškega občinskega praznika (12. septembra) je bilo na Vrhu Svetih Treh Kraljev nadvse slovesno – Počastitev 110-letnice tamkajšnjega šolstva in 50-letnice šolske zgradbe

Kakih tisoč ljudi se je zbralo na Vrhu v počastitev 110-letnice šolstva in petdesetletnice sedanje šolske stavbe. Rahel dež je med prireditvijo na odru od časa do časa blagoslavljal pestra dogajanja, ki so jih pripravili otroci in učiteljice vrhovske šole pod spretnim vodenjem Mihaele Gostiša. Vezno nit je tkal Pavle Ravnohrib, glasbeni okvir pa so trdno, navdušujoče slikali člani Pihalnega orkestra Logatec pod vodstvom Marijana Grdadolnika in glasbena gostja Darja Švajger, ki je skorajda vrhovska domačinka.

Po himni in pozdravu je najprej spregovoril ravnatelj matične šole Mitja Turk. »Samo od vas, krajani, je odvisno, kako (dolgo) se bo šola obdržala,« je poudaril. V preteklosti se je že dogajalo, da se je precej majal obstoj šole, ker je vpis otrok vanjo strmo padal. V zadnjem obdobju tega strahu sicer ni bilo več. Bojazen pa se spet prebujata, bolj zaradi »odročnosti« šole kot zaradi števila »za šolo godnih dečkov in deklic«, ker bi starši otroke raje spotoma v službo vozili v žirovsko šolo ali celo v katero drugo. »In kaj zaželeli šoli za 50. rojstni dan?« je ravnatelj naslovil vprašanje na župana. In si odgovoril: »Nekaj, kar se v današnjih časih zdi samo po sebi umevno, na Vrhu pa so to še vedno sanje: vodovod!«

Župan je v slavnostnem govoru poučil zbrane o nastanku in razvoju šolstva na Slovenskem in o številčnosti v šolo vpisanih otrok na Logaškem. Dejal je, da se še vedno ukvarjamo z vprašanjem povečevanja prostorskih zmogljivosti, medtem ko se marsikje šolski razredi praznijo in se zmanjšuje njih število. Poudaril je, da je vrhovska šola pravo in živahno krajevno središče, saj daje streho tudi knjižnici, kulturnemu in športnemu društvu, krajevni skupnosti. Šolska učilnica je tudi gledališka dvorana, prostor za šolo pa tudi poletno gledališče, kjer domača gledališka skupina – kaj skupina, cela vas – pripravlja igre tisočerim gledalcem.

Zavest, da gre zares za praznovanje šole, so utrjevali šolarji, ki so recitali, peli, igrali in plesali. Ob koncu prireditve je k mikrofону stopil še predsednik krajevne skupnosti Rafko Krvina, ki je v nekolikanj šegavem nagovoru mimogrede povedal, da je bil izdan zbornik ob 110-letnici šolstva in 50-letnici nove šolske zgradbe in omenil, da se za obstoj podružnične šole ni bati, saj »delamo na tem«. Pohvalil je dosedanje šolnike, ki so na Vrhu vcepljali znanje mnogim učencem, se zahvalil vaščanom,

Četrto stoletje se je Albin Berčič (skrajno na levi) razdajal šoli in kraju.

O jubilejni publikaciji

Zajeten zbornik so uredniki naslovili: *110 let šolstva na Vrhu Sv. Treh Kraljev*; oblikovalka Barbara Oblak pa ga je opremila z grafičnim zapisom: »17/5. 1894 se je slovesno otvorila zasilna šola na Vrhu«, ki spremlja vse strani te slikovite kronološke upodobitve šolskih in občolskih prizadevanj Vrhovcev skozi stoletni čas.

Avtorja besedil Marija Barbara Soko in Rafael Krvina, ki sta k pisanju zgodovinskega prispevka (*Od Stanimirjevega hriba do Vrha Sv. Treh Kraljev*) pritegnila še žirovskega sociologa Mihaela Nagliča, sta se dela lotila ambiciozno najprej z zgodovinskim opisom šolstva na Slovenskem od Trubarja prek terezianskih reform, Vodnika, Slomška pa do tistega znamenitega 17. majnika 1894, ko »se je slovesno otvorila zasilna šola na Vrhu«. Vrhovska šolska zgodba se odvija nato od »zasilne šole« prek enorazrednice do dvorazrednice pa prek medvojnih dogajanj, ki so šoli dajala italijanski, nemški in partizanski pečat, do poveljnih premikov, ki so tudi na Vrh pripeljali osemletko, s katero se je polnokrvno spopadal dolgoletni in na vse strani razdajajoči se učitelj Albin Berčič, tudi graditelj nove šole iz leta 1954. Sicer se je od vseh začetkov šolska učenost pretakala skoz starosvetno mežnarjijo.

Zbornik nas seznanja tudi z učitelji, ki so na svoj način zaznamovali razvoj tamkajšnjega šolstva od prvega učitelja-župnika Janeza Nemanjiča prek Tončke Prevec, Albina Berčiča, utemeljitelja osemletke, Jakoba Kokalja, Evlalije Čelik, Marije Barbare Soko, prejšnje vodje do sedanje vodje Mihaele Gostiša. Pisci poročajo tudi o tem, da je samostojna šola postala leta 1963 podružnica šole v Žireh, od 1995. pa velja za podružnico rovtarske osnovne šole.

Zanimive dokumentarčne in spominske zapise spremljajo številne slikovne upodobitve ljudi, učiteljev, učencev, šolskih poslopij, učilnic, knjig, spričeval in drugih listin pa zunajšolskih, zlasti kulturnih dogajanj...

Zelo pogumno, natančno in dovolj poglobljeno knjižno delo, posvečeno prizadevanjem Vrhovcev za razvoj šolske, duhovne in splošne omike. Povsem lahko pritrdimo misli, ki jo je v uvodu zapisal Rafael Krvina: »Knjiga Vrh zgodovinsko opiše, fotografije ga zaznamujejo, prispevki mu dajo dušo.«

MAŠ

nastopajočim, ravnatelju in županu ter predal spominsko darilo donedavni pedagoški vodji podružnične šole Mariji Barbari Soko.

Šola je ob koncu prireditve podarila zbornik tudi vsem navzočim nekdanjim učiteljicam in učitelju, otroci pa so z godci vred odpeli Trat ta ta. Dež je za kako uro ponehal, ravno toliko, da so si navzoči lahko nazdravili in se jeli prešerno

pomenkovati, nadejajoč se ljudskega rajanja ob zvokih Mladih Dolenjcev. Vendar se je veselica zaradi dežja končala prej, kot bi bili domačini želeli.

Pa vendar, takšno prireditev, se mi zdi, lahko pripravijo le na Vrhu Svetih Kraljev, kadar praznujejo kako častljivo obletnico; pa tudi sicer ne udarjajo mimo.

J. Gostiša

Pouk glasbe v novih prostorih

S posebno slovesnostjo so v stavbi nad Krajevno knjižnico v Rovtah odprli nove prostore za potrebe dislociranih oddelkov Glasbene šole Logatec

V priložnostnem kulturnem programu, ki ga je povezovala Mateja Perpar, so 1. oktobra ob prisotnosti Franceta Okorna, sekretarja na Ministrstvu za šolstvo, državnega poslanca Slavka Brenčiča, župana Janeza Nagodeta, vodstva Glasbene šole, nekaterih občinskih svetnikov in številnih obiskovalcev nastopili učenci glasbenih oddelkov iz Rovt – posamič, v komorni in orkestralni zasedbi.

V pozdravnem nagovoru je ravnatelj Glasbene šole Primož Malavašič najprej izrazil zadovoljstvo nad prepotrebno prostorsko pridobitvijo, nato se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k pomembni prostorski pridobitvi, zlasti občini in županu. Zatem je predstavil zgodovinski razvoj Glasbene šole in oddelkov v Rovtah, pri čemer se je zahvalil vodstvu Osnovne šole za prijazno gostiteljstvo glasbenih oddelkov vseh šest let. – Župan občine pa je izrazil navdušenje nad pridobitvijo za Glasbeno šolo, ki ji želi tako

Glasbeno ob odprtju novih glasbenih prostorov.

Foto: J. Turk

nadaljnjih razvojnih možnosti. Ob tem je spomnil na modro ravnanje občine, ko se je odločila za odkup Alpinine stavbe, kjer domuje že doslej knjižnica, poslej pa bodo tu prostori še za glasbene oddelke, ki bodo imeli na voljo tri učilnice za individualni pouk, učilnico

za pouk teorije in zbornico oziroma učilnico za skupinski pouk.

Investicijo, vredno 6.350.000 tolarjev, sta nato odprla in k ogledu prostorov povabila župan občine in ravnatelj Glasbene šole.

M.

Novo poglavje Glasbene šole

Konec avgusta je Matjažu Albrehtu potekel mandat ravnatelju Glasbene šole Logatec – Nasledil ga je Primož Malavašič, uspešen profesor na tej šoli

Prav gotovo smo lahko veseli učencev glasbene šole, ki po naši občini pa tudi zunaj nje bogatijo marsikateri kulturni dogodek. Prav tako so ti učenci nenadomestljiv vir delovanja ali ohranjanja vsemogočih glasbenih skupin in orkestrrov ter obetajočih učiteljev v naši okolici.

Povprašali smo gospoda Primoža Malavašiča tudi o njegovi viziji, na kateri bo gradil. V enem samem stavku povedal, da si želi »urejeno šolo v organizacijskem pogledu z močnim pridihom svobodnega umetniškega duha«.

Ko govori o urejeni šoli v organizacijskem smislu, misli predvsem na ureditev in organizacijo šole v temeljnem pomenu te besede, ki se nanaša tako na pedagoške delavce kot tudi na učence in starše. Močni pridihi svobodnega umetniškega duha

Primož Malavašič, novi ravnatelj Glasbene šole.

Foto: J. Turk

pa pomeni učinkovito razvijanje in izvajanje umetniških prvin iz učencev, in sicer na področju solističnega kot tudi komornega ter orkestrskega muziciranja. To zadnje se nanaša na klasično in ljudsko glasbo (standardni program) ter na popularno

in jazz glasbo (nadstandardni program). Na ta način bo glasbena šola z zares široko, pestro ponudbo pripomogla k bogatjenju kulture v logaški občini in tudi v širšem slovenskem prostoru.

Smelo zastavljeni cilji ni kaj.

Ob vsem tem pa ne gre pozabiti tudi ogromnega dela in truda bivšega ravnatelja Matjaža Albrehta. Njegova zagnanost, profesionalnost na glasbenem področju in uspehi učencev na raznih tekmovanjih pričajo, da je z glasbeno šolo živel s srcem in z dušo, se temu delu posvečal z vso vnemo, in prav je, da prejme zahvalo za svoje opravljeno delo.

Sedanjemu ravnatelju pa želimo, da bi uresničil zastavljene cilje in skupaj s svojimi učitelji uspešno vzgajal in izobraževal nove glasbenike.

S. Nagode

Bralci pišejo

In spet o fotoobjektivnosti

Spoštovana gospa ravnateljica VVZ Kurirček!

Ne vem, odkod taka užaljenost ob sprenevedanju, da ste posekali samo eno hruško. Posekali ste namreč dve zaščiteni hruški. Logatčani več ali manj vemo, da so hruške ob vrtcu zaščitene, zato se tudi s pravilno naravnanim objektivom ne da prikazati dveh posekanih hrušk, razen če ima človek privide.

Leta 1989 sta bili na tem mestu posekani dve star in oslabei hruški-moštarici, za kar je dal takratni Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Ljubljane soglasje ob zahtevi, da se posekani hruški nadomestita z novima, kar se je tudi zgodilo. Teh dveh posekanih hrušk se ne da prikazati na fotografiji, ker ste jih neupravičeno posekali.

Ne vem, s kom ste se posvetovali glede odstranitve hrušk, namreč uradno so še vedno zaščitene. Prav je, da jih na novo posadite, račun pa izstavite tistemu, ki vam je dal soglasje za odstranitev.

Z opravičilom ne bo nič.

Pisec Fotoobjektivnosti

Pripis urednika:

Logaške so glasilo, odprto tudi za kritična mnenja bralcev. Skladno s svojo uredniško politiko časopis objavlja pisma bralcev, če le niso žaljiva. O resničnosti ali neresničnosti zapisanih izjav se uredništvo ne more opredeljevati, ker dejstev ne more vselej poznati. Zato pa objavljamo pisma znanih bralcev (s podpisom in naslovom), ker samo oni lahko zagovarjajo in utemeljujejo svoja mnenja.

Odgovorni urednik

Občina Vrhnika, Tržaška cesta 1, Vrhnika objavlja javni natečaj

za **prosto delovno mesto: svetovalec za premoženjsko pravne zadeve**, ki se lahko izvaja v nazivu svetovalec III, svetovalec II, svetovalec I v oddelku za okolje, prostor in komunalo Občinske uprave Občine Vrhnika, za dela na področju premoženjsko pravnih zadev.

Pogoji:

- univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba, pravne ali upravne smeri
- 8 mesecev delovnih izkušenj
- znanje računalniških aplikacij
- aktivno znanje enega tujega uradnega jezika
- državni izpit iz javne uprave.

Kandidat/ka mora izpolnjevati še pogoje, določene v drugem odstavku 88. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 52/02).

Pisni vlogi mora kandidat/ka priložiti:

- fotokopijo dokazila o izobrazbi,
- potrdilo o pridobljenih delovnih izkušnjah
- fotokopija potrdila o državljanstvu RS,
- potrdilo o nekaznovanosti oziroma izpisek iz kazenske evidence, ki ne sme biti starejše od treh mesecev,
- potrdilo, da ni v kazenskem postopku, ki ni starejše od treh mesecev
- potrdilo o opravljenem strokovnem upravnem izpitu.

S kandidatom/ko bo sklenjeno delovno razmerje za nadomeščanje začasno odsotnega javnega uslužbenca za določen čas 24 mesecev s štirimesečnim poskusnim delom. Pisno vlogo z vsemi dokazili o izpolnjevanju pogojev in s kratkim življenjepisom naj kandidati/ke pošljejo v roku 8 dni od objave na naslov: Občina Vrhnika, Tržaška cesta 1, 1360 Vrhnika s pripisom »Javni natečaj za svetovalca(ko)«. Prijavljeni kandidati/ke bodo o izbiri pisno obveščeni v roku 8 dni po opravljeni izbiri. Dodatne informacije je mogoče dobiti pri ga. Maji Gnidovec, na tel.: 01/755-54-34.

Valilnica mladih novinarjev

Notranjske novice so v Postojni gostile 8. srečanje urednikov in drugih sodelavcev lokalnih časopisov Slovenije

V Jamskem dvorcu v Postojni se je 24. septembra na 8. srečanju zbralo 65 urednikov in drugih sodelavcev iz 28 lokalnih časopisov. Uvodoma je vse prisotne, še posebej goste, pozdravil gostitelj letošnjega srečanja direktor Notranjskih novic Dušan Černigoj. Po glasbenem intermezzu Katarine Janjič in Aleša Štefančiča sta o raziskovalnem in preiskovalnem novinarstvu spregovorila novinar Žurnala Nenad Glücks in novinar Mladine Ali H. Žerdin.

Uredniki in novinarji so prisluhnili uporabnim izkušnjam.
(Iz arhiva Notranjskih novic)

Posebej poglobljeno o odgovornem in zhatnem delu ustvarjalcev lokalnih časopisov pa je spregovoril TV novinar Jure Pengov. Prepričljivo je govoril o tem, da so mladi novinarji, ki običajno začenjajo prav pri lokalnih glasilih, prepuščeni sami sebi, svoji iznajdljivosti in svojim instinktom, saj kakih posebnih mentorjev, kot jih imajo novinarji pri »ta velikih časopisih«, najčešče ni. Pa še lokalna ozkost je običajno silno občutljiva za količkaj kritično zapisano besedo. In vendar se prav na ravni lokalnih časopisov valijo nove generacije novinarjev.

O funkciji fotografije v časopisu pa so si besede podajali Joco Žnidaršič, Ljubo Vukelič, Tomi Lombar, Jure Eržen in naš Rafael Marn, ki je nazorno predstavil način fotografskega izbora za reportažne namene. Matjaž Kofol pa je demonstriral praktične možnosti interneta v službi časopisja.

Potem ko so Grajske novice iz Sevnice naznanile svoje gostiteljstvo za 9. srečanje lokalnih časopisov, so si udeleženci letošnjega srečanja ogledali Postojnsko jamo ob zvokih dekliskega tria Carena.

MAŠ

Od Rovt do Kompostele in nazaj

Romanje k sv. Jakobu v Komposteli – Peš prek Pirenejev, žgoče in zelene španske ravnice – Čas, ko si tudi sam s seboj

II.

Omenjala si prenočišča ob romarski poti; je to podobno našim gorskim postojankam?

Ja, nekako tako. To so različno velika poslopja z nekaj ali celo z blizu 1000 pogradi. Ponekod so postavljeni šotori, drugod se spi po športnih dvoranah, celo v cerkvi imajo prostor, prirejen za prenočevanje. V večja prenočišča pride zvečer tudi zdravnik. Imajo zelo prijazne oskrbnike. Tam se da kaj skuhati, se oprhati, si oprati perilo; ponekod pa pripravijo večerjo za vse romarje: dobro, preprosto in poceni hrano.

Kakih specialitet si niste privoščili?

Ob utrujenosti je specialiteta že sendvič! Sicer pa smo jedli čisto običajno hrano; ja, posebnost je bila tortilja, jajčna jed z raznimi dodatki. Pa česnova juha, ki so nam jo postregli v Castrojerisu 25. julija, ko goduje sv. Jakob. Razdelili so jo vsem romarjem in vaščanom. Za Špance je to velik praznik, saj je sv. Jakob njihov zavetnik.

Kako pa ste se sploh usmerjali po poti?

Pot je zelo lepo označena z rumeno puščico in Jakobovo školjko. Ta je dobila ime po romarju, ki je dosegel svoj cilj prav na grobu sv. Jakoba, kjer so mu dali klobuk, okrašen z veliko školjko (zato velja sv. Jakob tudi za zavetnika klobučarjev, poleg zavetništva vojakov, delavcev, lekarnarjev, svečarjev, romarjev). Ponekod je pot makadamska, ponekod tlakovana, tudi asfaltirana. Vodi skozi gozdove, preko travnikov in polj, skozi vasi in mesta; tu praviloma poteka mimo cerkva ali katedral. Pot je lepo vzdrževana, še posebej od l. 1984, ko je postala prva evropska kulturna pešpot. Romarji romajo peš, s kolesi, s konji, tudi kombinirano z avtobusi.

Nekatere spremljajo avtomobili, v katerih jim vozijo nahrbtnike. Hoja brez nahrbtnikov – brez prtljage, brez hrane in zaradi vroče žeje vsaj brez dveh litrov pitne vode – je dosti lažja.

Ste vodo kupovali?

Ne, ob poti so vodnjaki, posebej označeni s pitno vodo. In moram povedati, da je bilo vodnjakov kar na gosto. Če vodnjak ni bil ustrezno označen, pa vode raje nismo pili, da ne bi imeli kakšnih prebavnih težav. Bolan pa na tako pot ne moreš!

Skozi kakšno pokrajino pa ste hodili?

Najprej smo prešli razgibane Pireneje, nato preko španskih pokrajin: vinorodna Rioja, Burgos in Leone – čez 300 km dolga pot po ravnini, kjer so sama žitna polja. Temperatura pa je bila vsak dan čez 30 stopinj, in nikjer nobene sence. Sledila je lepa, valovita pokrajina z gozdovi in pašniki, kjer so nas pozdravljale ovce, telički... Tam so vasi s kmetijami, precej podobnimi slovenskim. Pred Santiagom pa smo potovali skozi evkaliptusov gozd; vse

naokoli prijeten hlad in čudovito opajajoč vonj.

Od kod vse romajo v Kompostelo?

Največ je Evropejcev, čeprav tudi Američani niso redki. Po narodnosti prevladujejo Španci – domačini, sledijo jim Francozi pa Nemci ... Presenetljivo veliko je mladih ljudi, skavtov. Skupine so zelo različne: od posameznikov prek parov pa vse do večjih skupin. S temi ljudmi smo bili skupaj na poti. In med nami so se stcale vezi sožitja, naklonjenosti. Tudi ljudje v krajih, skozi katere smo hodili, so romarjem izredno naklonjeni: pokažejo smer, še preden jih kdo poprosi, pomahajo z motorja, iz avtomobila; pozdravljajo z romarskim pozdravom »Buon camino!« - kar pomeni toliko kot: Srečno pot!

Kakšen je bil povprečen romarski dan?

Vsak dan je bilo treba prehoditi povprečno 30 km poti, enkrat več, drugič manj. Zjutraj, ko je bilo še sveže, smo se pogovarjali, prepevali; bolj ko je sonce »nažigalo«,

Skozi vročo špansko ravnico.

Foto: C. Vidmar

bolj smo postajali redkobesedni, dokler nismo obmolknili in samo še hodili. Ja, takrat pride čas, ko si sam s seboj... Ko smo dospeli do prenočišča, smo poskrbeli za hrano, za pograd, si oprali perilo, oskrbeli žulje, se odpočili. Vsak dan smo imeli mašo, ki jo je daroval naš soromar dekan Jože Stržaj iz Žirov. Maše so bile posebno doživetje: zdaj somaševanje v katedralah, zdaj v naravi ali v tesnosti sobice, vedno pa v znamenju popotništva. Seveda, smo si v vsakem kraju ogledali tudi kulturne znamenitosti. Mene sta s svojo mogočnostjo in lepoto očarali katedrali v Burgosu in v Leonu. Zelo zanimiva pa je tudi katedrala v Santo Domingu de la Calzada, v kateri imajo vedno živega petelina in kokoš. Ta spominja na čudež, ki ga je izprosil sv. Dominik nekemu fantu, ki se je zaljubil v dekle, v katero se ne bi smel, zato so ga obesili. Potem pa je prišel nekdo k eksekutorju (usmrčevalcu), ki je ravno jedel pečeno kokoš, in mu povedal, da je videl fanta živega. Ta pa je odvrnil: »Če je to res, naj tale kokoš zakikirika!« – In zaslišalo se je kikirikanje...

Si doživela kakšno krizo?

Niti ne, vseskozi smo bili vsi izredno pozitivno naravnani; pozitivnost se je čutila pri vseh romarjih. Pravzaprav se je kar nekako pretakala skozi nas. Po desetih dneh hoje sem dobila prve žulje, ki se jih nisem znebila do konca romanja; nabralo se jih je še nekaj več, pa niti za hip nisem pomislila, da bi pot končala ali da bi se naprej peljala. Kljub bolečim žuljem je kar šlo. V naši deseterici – 4 moški in 6 žensk v starosti od 40 do 60 let – je bila samo ena manjša poškodba noge. Spričo zdravnikove oskrbe smo prešli tudi to težavo. Na cilj, v Santiago de Compostela (sv. Jakob v polju), smo prišli vsi, in to peš!

In kako vam je bilo pri duši, ko ste končali svoje veliko romanje?

Ko zagledaš katedralo, sploh ne misliš, da si tam. Znajdeš se v ogromni množici ljudi,

Srečno priromali v Santiago de Compostella.

Foto: C. Vidmar

ki občudujejo romarje z velikim spoštovanjem. V cerkvi sta posebni romarski maši opoldne in ob šestih zvečer. Za oltarjem je grobnica, v kateri je pokopan sv. Jakob. Da prideš do grobnice, je treba čakati v vrsti po nekaj ur; res je ogromno ljudi, med katerimi pa se izredno dobro počutiš. Naslednji dan smo dobili v romarsko izkaznico še zadnji žig, kar je pomenilo, da so nas vpisali med ljudi, ki so prehodili romarsko pot; prejeli smo latinsko izpisano »plaketo«, čestitali so nam ... Potem smo »skočili« še v Finistere (prevod: Konec zemlje), mesto ob Atlantskem oceanu, od tam pa z vlakom dva dni vožnje do doma.

Kako pa je bilo s troški?

Plačevali smo z evri. Prenoišča so bila ponekod zastoj, sicer pa smo plačevali od treh pa do deset evrov. Pred odhodom nam je Radio Ognjišče ob svoji 10-letnici podaril 10 majic, Mizarstvo Šemrl iz Planine pa nam je podarilo kape.

Pa še grozno izrabljeno vprašanje: najbolj neprijeten pripetljaj?

Pljusk vode, ki mi ga je namenila neka ženska z druge strani ulice, ker smo bili ob sedmih zjutraj(!) preveč zgovorni; morali bi biti namreč tiho, da bi ljudje lahko spali(!). To je bil zares pravi šok že takoj na začetku poti. Hvala Bogu, edini.

In kaj se ti je najbolj »usedlo« v dušo?

Zelo veliko lepega sem doživela. Morda bi posebej naglasila čudovito vzdušje med romarji. Nobene razlike ni bilo med nami: ni bilo starih in mladih, finih in robatih; vsi smo bili prašni in utrujeni, s podobnimi težavami, vsi ožuljeni, obliže smo si izmenjavali s tako pozornostjo, kot bi se poznali od nekdaj. Govorili smo v različnih jezikih; pomagali smo si tudi z rokami, in smo se se prav lepo razumeli. To je vzdušje, ki ga človek doživi samo na romanju v Kompostelo. Vzdušje, ki ga premore jezik ljubezni.

Z željo, da bi bilo jezika ljubezni med ljudmi vsak dan več, se ti, Marija, zahvaljujem za pogovor.

Ljudmila Treven

Mlečni bav-bav

Pred dobrim mesecem so se šolarji in dijaki vrnili ali prvič stopili v šolske klopi – Ob pričetku šole jim je minister za šolstvo Slavko Gaber napisal pismo, v katerem jim je spregovoril tudi o vlogi prehrane pri zdravem razvoju mladostnikov

Veliko pozornosti je vzbudilo priporočilo, kjer so v sodelovanju z ministrstvom za zdravje pozvali šole, naj pričnejo uporabljati v šolskih kuhinjah manj mastno mleko. Priporočilo je razdelilo že medicinsko stroko, saj zdravniki menijo, da otroci pri nas uživajo premalo mleka in mlečnih izdelkov, maščobo pa dobivajo zlasti z drugimi, pretirano mastnimi živili iz seznama hitre prehrane in cvrtih živil.

Strokovnjakinja za mleko in prehrano dr. Irena Rogelj s katedre za mlekarstvo na Biotehniški fakulteti pa je omenjeno »mlečno« pobudo ocenila kot povrnitev v enostransko razmišljanje izpred 20 let, ko so za prehrano otrok »v imenu bolj zdrave prehrane« priporočali jogurte z umetnimi sladili, za katere se je potem izkazalo, da so nekateri celo zdravju škodljivi. Ob tem je še dodala, da so dogme o škodljivosti mlečne maščobe še iz časov, ko se je sklepalo, da so nasičene maščobne kisline iz mlečne maščobe povzročitelj bolezni srca in ožilja, mlečna maščoba, ki vsebuje veliko nasičenih maščobnih kislin, pa je zato škodljiva zdravju.

Današnje vedenje o tem je drugačno; smiselno je govoriti o mleku, ki ima poleg mlečne maščobe še celo vrsto drugih pomembnih snovi. Pa tudi mlečna maščoba vsebuje številne hranljive snovi, denimo, v maščobah topne vitamine A in D. Na Uradu za prehrano ministrstva za zdravje so ob tem zapisali, da vitamina A in D lahko otroci z raznoliko prehrano dobijo drugje, v ribjem olju, na primer. Si predstavljate, da bi po šolah tako kot pred desetletji pred malico spet dobili žličko ribjega olja? Brrr... Verjetno jim ne tega ne bi privoščili, ko pa vendar lahko popijejo kozarec mleka.

Priporočena dnevna količina za otroke in mladostnike je pet decilitrov mleka ali mlečnih izdelkov. In koliko ga dejansko zaužijejo rastoči otroci? Povprečna količina zaužitega mleka v vseh oblikah na prebivalca v Sloveniji je 6 decilitrov; dvomim pa, da to povprečje dvigujejo otroci. Zato bi bilo smiselno, da se na Uradu za prehrano namesto ukvarjanja z mlekom ozrejo okrog šol in preštejejo vse prodajalne s hitro prehrano in morda preštejejo, koliko hamburgerjev in hot-dogov zmažejo otroci ob redni šolski prehrani. Tu tiči problem debelosti pri otrocih, ne pa v polnomastnem mleku.

Ob tem pa se lahko zamislijo tudi starši. Koliko časa preživijo otroci za računalnikom (ali televizijo) in koliko časa se podijo za žogo? Verjamem, da se večina bralcev v svojem otroštvu ni obremenjevala s presežkom kilogramov. Žoga, kavboji in indijanci, gumitvist ali ne nazadnje tudi kak obračun s pestmi so pokurili presežne kalorije... – Ob premajhni telesni aktivnosti se menda celo zrak redi.

Marjan Papež

Grad za prihodnje čase

Sicer napovedano deževje tistega 24. septembra niti malo ni zmotilo volje in pripravljenosti, da se opravi mali ritual, ki naj naznani začetek (pre)zahtevne prenove gradu v Gorenjem Logatcu. Marko Smole je z družabniki povabil pod oboke svojega gradu ugledne oblastne goste – s predsednikom vlade Antonom Ropom, ki je v otvoritvenem nagovoru zaželel ambiciozni grajski družbi veliko poguma, vztrajnosti in srečnih prijemov.

In prenova se lahko začne.

Vsega tega bo, seveda, treba, dokler da bo grad prenovil svoje obličje, in še marsikaj zraven. Kajpak!

mAŠ

Naj kelnarca v tretje

Olga Jovanovič –

naj kelnarca Notranjske za leto 2004

V petek, 17. septembra, ko se je luna popolnoma skrila našim očem, je bilo v Uršulinem domu na Uncu veselo. Končala se je namreč akcija Notranjskih novic Iščemo naj kelnarco ali kelnarja Notranjske, ki se je zgodila že tretjič po vrsti.

Med 3934 prispelimi glasovnicami jih je med 145 kandidatkami in kandidati največ, in sicer 941, zbrala kelnarca **Olga Jovanovič**, ki sicer streže v B baru v Cerknici. Olga dela v gostinstvu že 32 let. Tako dolgo vztraja v tem poklicu zato, ker ga opravlja z veseljem. Sicer pa Olga rada pozimi smuča, poleti pa plava. Ko je doma, se večino časa ukvarja z otroki, na splošno pa rada uživa življenje. Olgo so z gromkim aplavzom nagradili njeni domači in prijatelji, ki so ves čas akcije glasovali zanjo.

Največ glasov za Olgo – 698 – je prejel **Tihomir Krpan**. Tihomir živi z ženo in osem mesečnim sinkom Tinotom na Rakeku. Kljub temu da je novopečeni očka, pa v službi preživi veliko časa, več kot 200 ur mesečno. A to mu ne dela preglavic, saj ga delo v gostinstvu veseli.

Tretje mesto pa je zasedla Logatčanka **Špela Božič** iz Kluba Grajski park v Logatcu s 423 glasovi. 21-letna Špela pravi, da dela za šankom zato, da si prisluži dopust. Črnelasa in kratkolasa Pika, kot jo kličejo prijatelji, rada potuje po svetu. V tem času pa pričakuje odobritev prošnje za poklicno vojakinjo, kar ji že od nekdaj pomeni močan izziv.

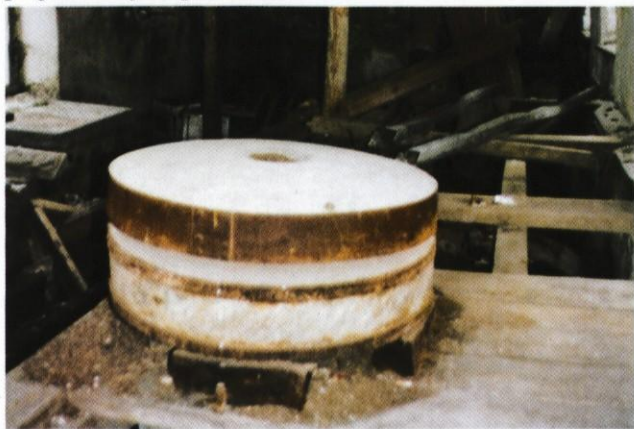

Letošnji zmagovalci: Olga (v sredini), Tihomir (na desni), in Špela (na levi). (iz arhiva Notranjskih novic)

Poleg priznanj so vsi trije odnesli domov bogate nagrade: vsak svoj mobilni telefon, frizerske storitve v vrednosti 5.000 tolarjev (Tihomir in Špela) oziroma 10.000 tolarjev (Olga), enoletno naročnino na revijo Ljubezenske zgodbe in časopis Notranjske novice ter veliko steklenico penine. Poleg tega bo Tihomir odšel še na enodnevni izlet v Gardaland, Olga pa za teden dni v Turčijo. **Anja Sedej**

Čas je zaustavil mlinska kolesa

Še po drugi svetovni vojni je Logaščica gnala številna vodna kolesa, ki so poganjala mlinske kamne in žage. Samo od požiralnika Jačka pa tja do konca Broda je bila cela vrsta jezov, za katerimi se je nabirala voda, ki ni le poganjala vodnih koles, temveč je nam otročajem omogočala prijetno kopanje od konca maja pa tja do pričetka šolskega pouka. Tod smo pričeli s prvimi plavalnimi gibi in tudi »pasje in žabje« splavalni.

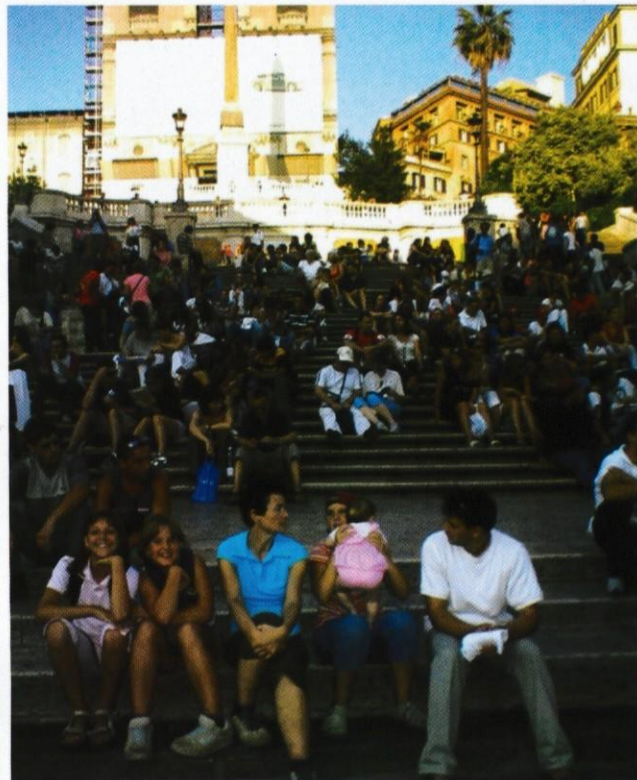

Z gradnjo priključka za avtocesto in regulacijo potoka so izginili Furlanov, Kavčičev, Tršarjev in Mihelčičev jez, z njimi tudi žage in mlini ter tolmeni za prvo »plavalno šolo« logaških otrok. **France Brus**

Po sestopu s Španskih stopnic...

V zadnjih vročih avgustovskih dneh smo si namreč ogledali Rim z okolico – od Pompejev prek Orvieta, Monte Cassina... do središča večnega mesta z bazilikami, vodometi, antičnimi ostanki in drugimi zanimivostmi. Šlo nam je vse po sreči, dokler...

...Sestopili smo s Španskih stopnic, te svojske rimske zanimivosti. Nekako poslednje dejanje našega potepanja po Rimu. In potlej na metro (podzemno železnico, brez katere v velemestih skoraj da ne gre!)... za smer Quarta miglia – v vročini, gneči in pričakovanju namembne izstopne postaje. Takrat pa... hrušč in trušč. Vpitje, po italijansko, seveda, mahanje z rokami... skoraj pretep. Dve zagoreli (ciganski) dekletki sta se izmuznili iz množice in jo »odkurili« skozi odpirajoča se vrata podzemnega vlaka. Za njima pa sopihajoča starejša gospa in gospod, ki sta dekletki ujela in zahtevala vrnitev svojih denarnic...

Španske stopnice za občudovanje in oddih.

Foto: D. Malavašič

Kako se je ta zgodba končala, ne vem. Smo se pa v naši skupini pomenljivo pogledovali ob zavesti stokrat povedanega opozorila, da v Rimu »grozno« kradejo. Kako resnična so bila ta opozarjanja, in prav nič odveč, pa smo kmalu občutili tudi sami. Saj je že čez nekaj trenutkov tudi član naše popotne družine ugotovil, da mu manjka denarnica. K sreči, v njej ni bilo dokumentov in tudi ne pomembnejšega denarja. Je pa tudi res... da si tega dne poslej nismo privoščili niti sladoleda.

NevMa

Ste jih tudi vi podprli kot pri Levingerjevih?

Foto: D. Malavašič

»Botanični vrt« v osrčju Logatca

V križišču pred izvozom na Petrolovo črpalko na Tržaški je še pred nekaj desetletji stala ponosna Jakletova domačija, ki je počasi, vendar vztrajno propadala, dokler se ni tako rekoč sesula sama vase. Ruševine, ki so z obeh strani ceste metale slabo luč na ljudi, odgovorne za urbanistično ureditev kraja, so odstranili.

Ali na mestu nekdanje domačije je zrasto že kar mogočno drevo, okoli njega pa toliko vrst različnega plevela, ki bi ga pripraven človek v dobre pol ure dodobra pospravil. Lastnik te pripravljenosti očitno ne izkazuje. Je sploh možna kaka rešitev? Morda bi lahko lastnik najel delavce javnih del, ki so dokazali, da zmorejo lepo urediti krožišče pri Klamu ali pa park pred Škrljem?!

France Brus

starega pozabiš takoj ...

... ko spoznaš novega

STARO ZA NOVO + 500.000 SIT

S kar do 500.000 tolarjev popusta vam novi Chevrolet še nikoli ni bil tako blizu. Obiščite nas in izberite svojega - na voljo so vam Kalos, Tacuma, Evanda ali novi Lacetti v štiri in petvrtni ali karavanski izvedbi. Vaš rabljeni avtomobil ocenimo po sistemu Eurotax in zraven dodamo kar do 500.000 SIT*.

*Ponudba velja za omejeno količino vozil.

Avtohiša Seliškar, Betajnova 16, Vrhnika, Tel.: 01 750 2252

CHEVROLET

Blagovna znamka podjetja General Motors